

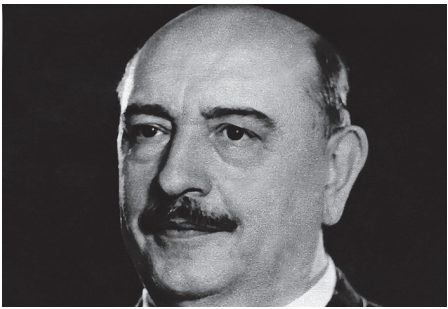
ÚJ KELET

FÜGGETLEN HETILAP - ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: DR. MARTON ERNŐ ז"ל

24 oldal ■ 12.00 sekel, Eiláton 10.50 sekel ■ 20608. szám ■ 2015. június 4. csütörtök ■ 5775. sziván 17.



Polgárvédelmi gyakorlat
(3. oldal)



Tetemrehívás
(4. oldal)



Interjú Ilán Mor nagykövettel
(8-9. oldal)



Egy kitüntetés margójára
(12. oldal)



Fedezd fel a héber nyelvet!
(21. oldal)

**HIRDETÉS ÉS ELŐFIZETÉS
ÜGYEKBE HÍVJA
GEORG EDRIT
A 050/534-5041-ES SZÁMON.**

NETANJÁHU: „BERLIN GYAKOROLJON NYOMÁST A PALESZTIN KORMÁNYRA”

Frank-Walter Steinmeier német külügyminiszter Jeruzsálemben és Gázában is tárgyalt

Vasárnap Jeruzsálemben találkozott Benjamin Netanjáhu kormányfő és Frank-Walter Steinmeier, német külügyminisztert. A tárgyalások után kiadott sajtótájékoztatón a miniszterelnök azt mondta: „Egyértelmű üzenetet kell küldenünk a palesztinok felé, és remélem, hogy ön a velük folytatott tárgyalásait arra fogja felhasználni, hogy ezt meg is tegye”.

Netanjáhu felszólította Frank Walter Steinmeiert, hogy „mondja meg a palesztinoknak, hagyjanak fel Izrael létjogosultságának megkérdőjelezésével, és előfeltételek nélkül üljenek vissza a tárgyalóasztalhoz”. Netanjáhu kijelentette, hogy továbbra is közvetlen béketárgyalásokat szeretne folytatni Rámallahal a „két népnek két államot” elve alapján.

Frank-Walter Steinmeier a tárgyalásaik után tartott közös sajtótájékoztatón kijelentette, hogy Németország szerint Izraelnek egyezsége kell jutnia a palesztinokkal. „Nehéz lesz felújítani a tárgyalásokat, de feltétlenül meg kell próbálni” – mondta a német politikus, és felszólított a Gázai övezet helyreállítására, valamint a további harcok elkerülésére.

Netanjahu a múlt heti kormányülésen arról beszélt minisztereknek, hogy Izraelnek egy olyan nemzetközi lejárató kampánnyal kell szembenéznie, amelynek cél-



ja, hogy „beszennyezze” a zsidó állam imázsát célja Izrael Állam létezéshez való egzisztenciális jogának megkérdőjelezése.

Kínos ez a helyzet már csak azért is, mert éppen most verte szét a kormányfő a külügyminisztérium struktúráját és lett ez a fontos intézmény a koalíciós tárgyalások áldozata. A kialakult fejtelenségről több ellenzéki képviselő is nyilatkozott, de maga a minisztériumi szakvezetés is nehezményezi a feladatok tárcák közötti felosztását. A Külügy legfőbb kifogása az, hogy Netanjáhu kivette a minisztérium hatásköréből a BDS (Boycott, Divestment, Sanctions, vagyis az Izrael ellen meghirdetett bojkott, tőke kivonás és szankciók) nemzetközi kampány-mozgalom várható diplomáciai és gazdasági kártételei kivédésének

a kezelését. A Külügyminisztériumnak ugyanis rendelkezésére állnak felkészült szakemberek, akik ezt a rendkívül bonyolult és kényes problémát kezelni képesek. Márpedig erre szükség van, mert éppen a héten csatlakozott a több ezer angol egyetemistát mozgató diákszervezet a BDS angliai részlegéhez.

Amennyiben Netanjáhu ezt a témát véglegesen más minisztérium hatáskörébe utalja, hatalmas károkat okozhat Izrael nemzetközi státuszának, de külkereskedelmének, s így a foglalkoztatási rátának is, tekintve, hogy az izraeli ipar és mezőgazdaság jórészt exportra termel.

Jair Lapid a hétvégén Londonba utazik, hogy személyesen érveljen a brit bojkott ellen. Amelynek hatása gyorsan átgyűrűzhet az európai kontinens egyetemére is, ahol szintén szép számban tanulnak a londoni akciót szervező ázsiai és afrikai származású diákok.

G.A.L. - Marcovich ápolás, gondozás

Magyarul és románul beszélő

metapeletek legnagyobb közvetítő irodája

Ápolónők Izraelből, Magyarországról

és Erdélyből.

Tel.: 03/504-0052, 054/446-5010

EHSz - HL



9771565391001



23



Gilád Erdan csatlakozott a kormányhoz. Megelégedett a belbiztonsági miniszterséggel. Erdán feladatai közé fog tartozni az Izrael ellen kibontakozó nemzetközi bojkott problémájával foglalkozó diplomáciai tevékenység irányítása is.



Kedden adták át először az „Izraeli remény” elnöki kitüntetést, az izraeli társadalom csoportjai közti közösségre való oktatásban kiemelkedő munkát végző iskolák számára.



Kedden az angol egyetemistákat tömörítő szervezet is csatlakozott az Izrael ellenes bojkottot szervező BDS-hez. Az Európa-szerte Izrael lejáratását végző BDS-hez az ázsiai és afrikai származású diákok kezdeményezésére csatlakoztak.



A Hamasz a hétvégén megölt egy 27 éves gázai szalafista vezetőt, akiről úgy vélték, hogy az ISIS-t támogatja, nekik toboroz. A szervezet nyilvánosságra hozott jelentése szerint Jounis al-Honor házában több bombát, robbanó övet találtak. Őt gyanúsítják a múlt heti Izraelre küldött rakétatámadással.



Radikális kijelentésekkel kampányolt a hétvégén az uniós tagságra pályázó Törökország elnöke, aki szerint Izrael fővárosa felett ismét iszlám zászlónak kell lengenie. Erdogan mögött nem maradt el miniszterelnöke sem. Ahmet Davutoglu a napokban kijelentette: Szégyelljük magukat mindazok, akik szerint Jeruzsálem a zsidók szent városa. Jeruzsálem ugyanis örökre a kurdoké, a törököké, az araboké, a muszlimoké – jelentette ki a török kormányfő.



Vasárnap volt Adolf Eichmann kivégzésének ötvenharmadik évfordulója, és ebből az alkalomból az állami archívum nyilvánosságra hozta, hogy a több millió ember halálba küldése miatt halálra ítélt náci háborús bűnöst halála előtt egy hónappal meglátogathatta felesége, Vera Eichmann a Ramle városban lévő börtönében.

Országszerte felzúgtak a szirénák

Készenléti gyakorlatok északon és délen

Vasárnap, május 31-én kezdetét vette a Polgárvédelmparancsnokság (Pikud háóref) „Nekudát mifne” (Fordulópont) kódnevű országos készenléti gyakorlata. Célja a Polgárvédelem, a kormányhivatalok, a helyhatóságok, a mentők és a tűzoltók vészhelyzetben való együttműködésének a gyakorlása.

A gyakorlat forgatókönyve: az országot egyidőben éri súlyos áldozatokkal járó rakétatámadás észak és dél felől. A tesztek során kipróbálják a sebesültek nagy tömegben történő mentését, sátorvárosok felállítását menekültek fogadására, és a civileket a veszélyekről értesítő telefonos üzenetek küldését. A légierő és a haditengerészet is gyakorlatozik ezen a héten, egyebek között felkészülnek a tel-avivi Ben Gurion nemzetközi repülőtér esetleges lezárásakor életbe lépő intézkedésekre.

Hétfőn fentivel párhuzamosan vezérkari hadgyakorlat is kezdődött, aminek következ-

tében a közutakon élénk katonai járműforgalmat észlelhettek, főként az ország északi részében. A gyakorlatban a Légierő és a Haditengerészet is részt vett.

Kedden a Gázai-övezettel határos települések kivételével országszerte két ízben is megszólaltak a szirénák. A polgári lakosságot arra kérték, hogy vonuljanak védett helységebe vagy óvóhelyre, akár otthon, akár a munkahelyen.

A Gázai-övezettel szomszédos határvidéken („ótef Áza”) egyrészt a körzetben tapasztalható feszültség miatt nem volt szirénapróba, másrészt azért, mert a polgári védelem tapasztalatai szerint a lakosság kellően gyakorlott a rakétaveszély idején követendő teendőknél.

A „Fordulópont” nevű hátszágai védelmi gyakorlatot 2007 óta rendezik meg Izraelben a 2006-os második libanoni háborúból tanulva. Abban a háborúban ugyanis a lakosság nem volt felkészülve arra, hogy a Hezbollah Liba-

nonból rakétákkal támadja majd a településeket. Jelenleg nem fenyegeti közvetlen veszély Izraelt, de a katonai vezetők figyelmeztetnek, hogy Libanonban a Hezbollah, a Gázai övezetben pedig a Hamász rakéták ezreivel készül a következő fegyveres konfliktusra, s ezek a lövedékek elérhetik Tel-Avivot is.

Halmos László



VÁLASZ AZ AKNAGRÁNÁTOKRA

Mini-radar hálózat figyelmezteti Szdérot és a Gázai-övezet közvetlen környéke lakosait a rövidtávú lövedékekre.

Ezekben a napokban kezdnek telepíteni egy új taktikai radar-rendszert, amelytől azt várják, hogy jelentősen javítsa a Gázai-övezet közvetlen közelében fekvő izraeli települések riasztásának a hatékonyságát.

A kisméretű, könnyen szállítható taktikai radarokat a tavaly nyári Cuk éjtán hadművelet során levont tanulságok figyelembe véte-

lével tervezték és alakították ki. A rendszer három hónap alatt épül ki teljesen, a Gázai-övezet mintegy 40 kilométeres hosszával párhuzamosan, a határ izraeli oldalán.

A hadművelet hetei alatt ugyanis kiderült, hogy a Vaskupola (Kipát bárzel) ellenrakéta-rendszer az ellenséges rakéta kilövési pontjától csak néhány kilométernél nagyobb távolságtól hatékony, míg az azoktól néhány száz méternyire, vagy egy-két kilométerre fekvő célpontokat – például Szdérot városát és a határmenti kibucokat

– jóval nehezebben tudja megvédeni a rövidtávú aknagránátoktól.

A hadsereg stratégiai értékelése szerint ezzel a körülménnyel a Hamász nagyon is tisztában van, és egy következő Gázai háborúban ki is használhatja ezt a gyengeséget, és az övezet melletti településeket, valamint a határövezetben lévő katonai bázisokat veszi célba.

Tavaly nyáron számos halálos áldozatot követeltek a határ közvetlen közelében gyülekező katonák között becsapódó aknagránátok.

Halmos László

OBAMA ÉLESEN BÍRÁLTA NETANJÁHUT

Barack Obama amerikai elnök feltétlen támogatásáról biztosította az izraelieket egy keddi interjújában, és figyelmeztetett, hogy Benjámín Netanjahu miniszterelnöknek a palesztin állam megteremtéséhez szabott feltételei veszélyeztetik Izrael hitelességét.

Az amerikai elnök a legnézettebb izraeli tévéadónak, a kettes kereskedelmi csatornának a fő műsoridejében sugárzott műsort, a Tény címűt választotta ahhoz, hogy szóljon a nagyközönséghez.

Az interjúban azt mondta, szerinte az izraeliek azért nem érzik az ő támogatását, mert üzenetei csak szűrőkön keresztül jutnak el hozzájuk. Hangsúlyozta, hogy szilárdan elkötelezte magát Izrael biztonságának garantálása mellett, és hogy az amerikai-izraeli kapcsolatok mélyebbek a politikai vezetők

személyes kapcsolatánál.

Az elnök kijelentette, hogy ha nem sikerül megteremteni a békét, akkor Izrael hosszú távon nagy veszélyeknek lesz kitéve. Véleménye szerint Netanjahu kijelentései arra utalnak, hogy lehetséges a palesztin állam megteremtése, de ennek megvalósulásához oly sok feltételt köt, hogy egyhamar nem lehet ezek teljesülésére számítani. „Fennáll a veszélye annak, hogy Izrael elveszti hitelességét” - hangsúlyozta.

„A nemzetközi közösség már most úgy véli, hogy Izrael nem gondolja komolyan a két népnek két államot ígérő megoldást” - tette hozzá bírálatában. „Eddig gátoltuk például az európaiak vagy mások erőfeszítéseit, azt mondtuk nekik, hogy a palesztin-izraeli viszályt csakis a két fél közös munkája oldhatja meg” - mondta.

„De ha valóban nem lesz esélye a valódi bé-

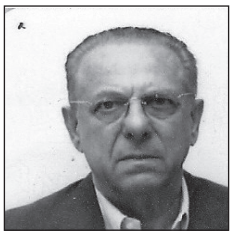
kefolyamatnak, és ha már senki sem hiszi el, hogy egyáltalán létezik békefolyamat, akkor sokkal nehezebb lesz a telepések építkezései miatt vagy a jelenlegi helyzet miatt aggódókkal vitatkozni” - mutatott rá Barack Obama.

Az amerikai elnök elmondta, hogy szerinte aggasztó az az izraeli politikai álláspont, amelyet kizárólag a félelem irányít, és ez oda vezet, hogy Izrael elveszíti alapvető értékeit.

Íránnal kapcsolatban biztosította az izraelieket, hogy megérti félelmeiket, de kijelentette, hogy a tények és az adatok elemzése alapján az iráni atomfegyverkezés megelőzésének legjobb módja a megállapodás.

„Egy katonai támadás nem oldaná meg a problémát. Még ha Amerika részt venne is benne, ez ugyan időlegesen lelassítaná az iráni nukleáris programot, de nem semmisítené meg azt” - mondta Obama.

MTI



DR. KENDE GYÖRGY: Tetemrehívás



Magyarország szereplése a II. Világháborúban több mint gyászos volt. Magyarország volt az egyetlen, mely végsőkéig kitartott német szövetségese, későbbi leigázója mellett, amely senkiben sem bízott, ironikusan, elsősorban a magyarokban nem. Hitler már halott volt, a pojáca Szálasi a szabad ég alatt zavartalanul „minisztertanácsot” tartott és győzelemről papolt, hogy lehet Angliát legyőzni. Kvázi, ő Szálasi. A bukás totális volt, katonai, gazdasági és erkölcsi egyaránt, és az ország „kereken” egymillió embert veszített. Ebből hatszáz ezer zsidót, akiket nem mindenki kalkulál veszteségként, háromszáz ezer katonát és százezer civilt. Maga az, hogy pontos számadatok nincsenek, és minden számadat „lekerekítve” van, utal az általános káoszra. Egyetlen év alatt az országot két idegen hatalom csizmája tapos-ta. A pusztulás okozói, kezdve kormányzó úr őfőméltóságától, miniszterek, politikusok, katonai vezetőkön át, a nemzetvezető és gyilkos bandájáig és a megtévesztő, és megtévesztett polgárok sokasága. A bűnösök egy része, a pusztulás okozóinak egy része (a kisebbik) bíróság előtt felelt tetteiért. Ezen bírósági ítéletek nagy része már semmis, kezdve kisebb férgektől, a főszereplőig. A jelenkori bírósági fórumok az ítéleteket en gros semmisnek nyilvánítják, de ami az egyének bűneit illeti azok nullifikálása külön probléma, lehetetlen.

A legutóbbi ártatlan nem más mint Hóman Bálint egykori vallás és közoktatási miniszter, akit posztumusz a napokban a Fővárosi Törvényszék első fokon „háborús bűntett” vádja alól felmentett. A védelem és a vádhatóság egymással versengve felmentést indítványoztak. Minek is volt vádhatóság? Feltételezem, hogy a bíróság tagjai az 1941-1945 években történeteket csak könyvekből ismerik, kár. Az általános megindoklás, hogy a törvények és a bíróságok törvénytelenek voltak. Ami a bűnök eltörlését illeti, az komolyabb probléma, különösen erkölcsileg, és megoldatlan marad. A történelmet átírni és kiigazítani gyakorlatilag lehetetlen.

Memento: Hóman Bálint (szül: 1885) történész, egyetemi tanár, a MTA tagja, igazgatói pozícióig vitte, számos könyv szerzője, 1932 és 1942 között, kisebb megszakításokkal vallás és közoktatásügyi miniszter, a Darányi, Imrédy, Teleki, Bárdossy kormányokban. 1941-ben megszavazta a Szovjetunió megtámadását, ami lehetséges, hogy ma nem bűn (ez volt a népbírósági per egyik vádpontja, melyben elmarasztalták), de nagy politikai előrelátásnak sem nevezhető, mivel, igen súlyos és gyászos következményei voltak a meggondolatlan kalandnak. Felelősséget, mint szokott, senki, sohasem vállalt. 1943-ban a Horthy-féle vérszegény „béketapogatózások” (a nyugatiakkal, de nem a szovjettel, ugye milyen nevetségesen hangzik?) Hómannak ez is sok volt, és éles ellenzője volt. Kedvelte a náciakat, fontosságot tulajdonított a német-magyar szövetségnek,

melyben Magyarországot, mint „a németek védőbástyáját látta a keleti erővel vívott küzdelemben”. „A keleti erővel vívott küzdelemben” bölcsekedése nem túl megfontolt, és nem is szánt nagy szerepet a magyarságnak, mindössze a németek védőbástyájának lenni. Ezt a védőbástya szerepet igen komolyan gondolta, ugyanis az 1944-es német megszállás után, majd a „nemzetvezető” uralomra jutása után is, szerepet vállalt a törvényhozásban, a Szálasi adminisztrációban, és velük együtt menekült nyugatra, ahol fogságba esett, hazatoloncolták, majd a népbíróság életfogytiglanra ítélte 1946-ban. 1951-ben a börtönben halt meg.

Na és ami a zsidókat illeti, Hóman erősen antiszemita volt. Ő volt a magyar társadalom zsidótalanításának kezdeményezője, tervezője és kivitelezője. Nem hitt az asszimiláció lehetőségében, noha valójában még az ortodox zsidóság is nemcsak, hogy magyarnak vallotta magát, de úgy is viselkedett 1848-ban és 1914-1918-ban egyaránt és mindig. De Hómannak más kifogásai is voltak: „a zsidóság a kereszténység eszméjével szembehelyezkedő szellemiségű” azonkívül, ami az asszimilációjukat megakadályozza az az, hogy „felforgató mozgalmakban és romboló eszmeáramlatok terjesztésében vezetőszerük van”. Lehet, hogy egyedek, de semmiesetre sem a magyar zsidóság. Hóman nem érezte, hogy igazságtalanul általánosít. A keresztényekkel szembehelyezkedésről szó sem volt, egyszerűen mint zsidók éltek, meghúzták magukat, békében akartak élni mint jó magyarok. De a Hóman-félék nem hagyták őket. Ha Hóman csak kinyitotta volna a szemét, észrevehette volna az amerikai zsidóság beilleszkedését, és szerepét Amerika fejlesztésében, talán okosabb lett volna. Gyakorlatilag Magyarországon is aktívan és sikerrel vettek részt a zsidók az ország fejlesztésében, és kereskedelmében, amit Horthy maga is megemlített. De Hómannak a náci ideálok jobban tetszettek, és a végletekig kitartott mellettük.

Mint a fentebb említék kormányok tagja, Hóman kezdeményező és vezetőserepet játszott a futószalagon gyártott zsidóellenes intézkedésekben. Hóman készítette elő, mint Darányi kultuszminisztere, az 1938-as első zsidótörvényt (1938 XV. Törvénycikk), majd beterjesztette azt Darányinak, és a minisztertanácsnak. Ott akadt egy becsületes ember, Lázár Andor igazságügy miniszter, akinek az ügy nem tetszett, és ellenezte a javaslatot. Hómannak Lázár nem tetszett, és lemondásra szólította fel. Az első zsidótörvényt hét hónappal később követte a második, aztán a zsidóellenes intézkedések áradata. Míg a Numerus Claususban a zsidók, mint „izraelita honfitársak” szerepelnek, a Hóman-féle elsőben „minden nemzet testében idegen”-ként megjelöléssel. Hóman kezdeményezője volt az ügyvédi, orvosi és mérnöki kamarák azon intézkedéseiben, melyek a zsidó szakmabelieket sújtották és kizárták. Hóman nem volt megelégedve a zsidótörvényekkel, és azok „módosításán” serénykedett, de nem a zsidók javára. Hóman sok antiszemita javaslatai közül, talán az a legsúlyosabb, melyben 1944 elején, még a német megszállás előtt, néhány hasonló jómadárral közösen egy memorandumban felszólították Magyarországot zsidóságának kitelepítését. Hogy ezt milyen formában gondolta kivitelezni, az rejtély. Mindenesetre, mikor egy auschwitz-i lágerről írt beszámoló jutott a kezébe, ráírta „a háború utáni német ellenes propaganda számára készült”. Ironikus, hogy Hóman, aki zsidótörvényeket és rendeleteket faragott, a zsidók kitelepítését indítványozta, nem emésztette meg a szomorú valóságot, melynek előkészítésén oly sokat szorgoskodott és hazugságként próbálta beállítani.

Hóman komplikált lelkivilágára és kiegyensúlyozatlan gondolataira világít rá azon viselkedése, mely a németek magyarországi megszállása után mutatott. Hóman szélsőséges német-náci barát politikus volt. Mikor német barátai megszállták Magyarországot, Hóman sértve érezte magyar önértékét és a Sztójay bérenc kormányban felajánlott miniszteri tálcát visszautasította. Az ajánlatot maga a náci Veesenmayer „különleges megbízott” ajánlotta fel neki. Hóman a megszállást „nagy katasztrófának” minősítette, és a megszállás ellen írásban is tiltakozott. Mindez nem zavarta abban, hogy 1944 októberében a német megszállás alatt lévő országban, a németek által katonai erővel támogatott és trónra ültetett Szálasi bandát ne szolgálja a „háborús erőfeszítések érdekében”. Hóman valójában elég buta volt ahhoz, hogy még ekkor sem látta, hogy a háború már el van döntve, és minden „háborús erőfeszítés” eleve bukásra van ítélve.

A Hóman féle bírósági felmentés csak egyike azoknak, melyeket a magyar törvényszékek az utóbbi években sorozatban gyártanak. A felmentés semmi esetre sem egyenlő azzal, hogy a felmentett elkövetett bűnt, vagy sem.

Ha ma a szovjet ellenes háborúra való döntés nem tartozik a háborús bűnök fogalmi körébe, a helyzet 1945-ben teljében más volt. Hómant felmenteni a zsidótörvények, rendeletek és Szálasi-féle „törvényhozás” bűnétől, nem lehetséges még most sem. A zsidók jogfosztására és deportációjára a „jogalapot” Hóman készítette több, mint tíz éven át. Ennek következtében a MTA (Magyar Tudományos Akadémia) beavatkozása a Hóman procedúrába sokkal súlyosabb és elfogadhatatlanabb, annál is inkább, mert a MTA nemzetközileg elismert jeles tudományos intézmény.

Folyó év májusának első felében a MTA elnöke úgy nyilatkozott, hogy a nemes Akadémia napirendre tűzheti Hóman Bálint akadémiai tagságának megújítását, melytől 1945-ben megfosztották. Az elnök úr kijelentése több mint súlyos tévedés, alapi hiba. Igaz ugyan, hogy a rehabilitáció gyakorlatilag jelentéktelen, hisz Hóman már 64 éve halott, de az elnök téves javaslata, súlyos erkölcsi probléma. Hóman Bálint a zsidók jogfosztásának és tragédiájának egy évtizeden át gondos előkészítője volt, és egy ilyen személynek sem becsülete, sem érdemei, sem jogai nincsenek. Milyen jogai lehetnek annak, aki Magyarország 825.000-nyi zsidójának jogai megvonásában aktív szerepet játszott? Amellett a hivatalos kormányvélemény szerint, Magyarország 1944. március 19-étől megszűnt önálló jogállam lenni, a háború befejezéséig, 1945. május 8-áig. Ennek dacára Hóman Bálint pár hónapon keresztül az említett időben lelkesen kiszolgált a bűnös Szálasi rezsimet, részt vett annak a munkájában, törvényhozásában, tehát rehabilitációra alkalmatlan. Mindezen bűnöktől zavartalanul eltekint a MTA? Helyesebb és üdvösebb lenne, ha a tudós Akadémia visszatáncolna a Hóman ügyben.

MÓZES TERÉZ:

EGY NAGYSZERŰ KEZDEMÉNYEZÉS

Nagyvárad Budapest után Magyarország legnagyobb zsidó városa volt, összlakosságának csaknem harminc százaléka volt mózes-hitű. A 250 ezernél is több elhurcolt, deportált áldozat közül alig kétezren tértek vissza. A felmérhetetlen nagyszámú mártír között több ezer gyermek volt, akik közül tudomás szerint, egyetlen fiú ikerpár és azok kis húga tért vissza. Ezeknek a megaláztatásnak, kiszolgáltatottságnak, halál félelmnek kitett gyermekeknek kíván emléket állítani a Tikvah Egyesület.

A Tikvah Egyesület (Asociatia Tikvah) egy non-profit csoport, amit 2010-ben Nagyváradon Teszler Emília és Livia, egy szilágysomlói túlélő, Mózes Rózsika leányai kezdeményezéséből hoztak létre. A Tikvah Egyesület maga is tagja az Association of Holocaust szervezetnek, és alapjogi platform szervezeti tag az Európai Unió Alapjogi ügynökségnek. Az elmúlt három évben a Tikvah egyesület önkéntesek segítségével számos akciót szervezett annak érdekében, hogy elősegítse a holokausztról való emlékezést, és az emberi jogok tiszteletben tartását.

A Tikvah Egyesület célul tűzte ki a vészszakban megsemmisült gyermekek emlékének műemlék formájában való megőrzését. Az emlékmű elkészítésére az Angliában élő Flor Kentet kérték fel. A neves szobrász, akinek művei Prágában, Londonban, Bécsben és másutt találhatók térítésmentesen elvállalta a megbízatást. Az emlékmű projektumhoz Heimann Éva alakját választotta. Heimann Éva, az a mosolygó vidámsággal teli leányka volt, aki tizenhárom évesen Anna Frankhoz hasonló-

an, a saját bőrén megtapasztaló holokausztot idéző naplót hagyott az emberiségre. Az emlékművet a Balcescu parkban szándékoznak felállítani, ahonnan a halálvonatok elindultak Auschwitzba. A Tikvah Egyesület mindent elrendezett, megszerezte a szükséges engedélyeket az emlékmű felállításához, és most fordulóponthoz érkezett. A szobor bronzba öntése, hazaszállítása, a talapzat elkészítése, az emlékmű leleplezése, karbantartása az előirányzatok szerint 22.000 amerikai dollárba fog kerülni. Szándékukban áll még egy emléktábla készítése, mely által kifejezésre juttatják az emlékmű horderejét, egyben köszönetet mondanának a közreműködőknek. Eddig erre a célra különféle adományok által 18.000 dollárt tudtak biztosítani - Joint Distribution Committee, Mr. Zwi Feine, görög katolikus püspökség, római katolikus püspökség, két magánszemély, egyik annak a Herskovits Albertnek az unokája, aki annak idején hozzájárult a zsidó kórház újjáépítéséhez. A hátralévő 4.000 dollár jelent gondot.

Ez az emlékmű ott fog állni a Balcescu parkban a halálba induló vagonok helyén mememintőként arra utalva, hogy a szörnyűségeknek soha többé nem szabad megtörténnie.

A Tikvah Egyesület felkéri a Bihar megyéből, Nagyváradról elszármazottakat, és mindazokat akik tehetik, adományukkal járuljanak hozzá, hogy a projekt megvalósulhasson. Az adományokat lehet PayPal által a honlaphoz (www.tikvah.ro) juttatni, vagy pénzáttalással bank útján. USD, EURO, GBP valutában. A Tikvah Egyesület a bank információkat e-mailben közli.

ZÁPTOJÁS

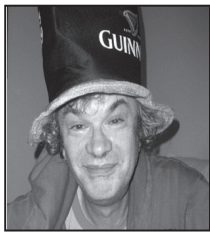
A Gregoriánus naptár szerint május 15-e Izrael függetlenségi ünnepe, 1948-tól kezdve. Ugyanazon a napon a „palesztinok” a Nakba napot (youm an-Nakba, a katasztrófa napja) gyászolják, jelen évben immár 67-szer. Az utalás a palesztinok tömeges menekülésére van, párhuzamosan Izrael függetlenségének kikiáltásával. Ha azonban pontosak akarunk lenni, a palesztin nacionalista mozgalom már 1920-as évben kihirdette a Nakba napot, mikor az akkori európai kolonista országok (Anglia és Franciaország) az I. Világháborúban vesztes Ottomán Birodalmat felosztották, vagyis 28 évvel korábban, mint Izrael kikiáltása, tehát nincs új a nap alatt, már ami a Nakba kifejezést illeti. Palesztin jószomszédaink a 2015-ös évben is, mint rendszeren, megtartották a gyásznapot, melynek emlékére a mellékelt plakátot adták ki, mely a Fatah internetjén is leközlést nyert május 14.-én. A plakát a 67-es számot mutatja, melyen az első szám (balról) a hatos, míg a stilizált második szám a hetes (V alak arab írás szerint) Izrael és a palesztin területek közös térképe, vala-

mint egy hozzácsatolt automata fegyver. Nem kell túlzott fantázia annak a megállapítására, hogy Izrael nem is létezik a térképen. A szöveg ezt meg is magyarázza, úgyszintén a fegyvert. „Amit erővel vettek el, csak erővel szerezhető vissza. A Nakba 67. évfordulója”.

Tehát Izraelnek, legalább is palesztin békepartnerreink szerint, nincsen helye a Közel-Keleten. Ez nem új, mert minden „Palesztin” térkép ugyanilyen. Ez félreérthetetlenül megmagyarázza azt is, miért támogatja a PA (Palesztin hatóság) szóban, írásban, anyagiakban és tettekben a fegyverek és a gyilkosságok alkalmazását. Mikor Európának vagy Amerikának beszél-

nek, akkor a szájukból csak a béke szeretete hallatszik. A baj nemcsak a palesztinokkal van, hanem a szabad világgal, mely a Wishful Thinking alapján csak azt észleli, amit kíván és szeretne, de nem veszi tudomásul a pa-





AVI BEN GIORA:

Szavak jelentése 70 év után

Vannak a magyar nyelvben, - de egészen biztosan más nyelvekben is, - olyan szavak, amelyek jelentése ugyanaz maradt, de bizonyos idő elteltével sok minden ragadt hozzájuk, amik elgondolkoztatják az embert. Párat kiválogattam és „kielemeztem”.

Adni-Kapni

Van akinek számára örömet jelent adni, és ugyanúgy kapni is. Ám az elmúlt hetven évben ez nem egészen így volt. Anno a huszadik század elején, amikor a magyarországi zsidóság is részt kívánt venni Magyarország felvirágoztatásában, örömmel adott amit tudott. Már a 19. század közepén elindult ez a folyamat. Az 1848-as szabadságharcban már szép számmal vettek részt zsidó származásúak. A századforduló után, még az első világháború előtt is igyekeztek csak adni. Az akkori magyar társadalom örömmel vette ezt, és igyekezett befogadni a majd nem teljesen „magyarrá” vált zsidóságot. Már akkor is olyan nagy tudású emberek sorát adták a világnak, akikre méltán büszkék lehettek. Az első világháborúban is kivették a részüket, hősiességüket díjazták is. A Tanácsköztársaság után megváltozott a kép. Ellenséggé váltak, és hiába igyekeztek továbbra is csak adni, a társadalom ezt valahogy természetesnek vette. Sőt talán el is várta. Egész Európában Magyarországon vezették be először a zsidók mozgásának korlátozását, úgy szellemileg, mint gazdaságilag. A numerus clausus-szal, korlátozták a fiatalok továbbtanulási lehetőségeit, és a „zsidó törvényekkel” bizonyos iparágak üzését sem engedélyezték számukra. Viszont azt elvárták, hogy ugyanúgy mint régen, a társadalomnak ez a kirekesztésre ítélt rétege, továbbra is csak adjon.

Ajándékozni- Elvenni

Hogy ne érje vád a magyarokat, azért igyekeztek ajándékozni is. Rangot, földet iparűzésre feljogosító jogokat és sok más biztosítottak az ott élő, letelepedni szándékozó zsidóknak. Aztán egy idő után ennek is vége szakadt. Többé nem ajándékoztak. Inkább elvettek. Amikor a nagy gazdasági válság, majd utána a második világháború elérte Magyarországot, csak elvenni akarták a maradékot. Először csak a jogait, amiket fáradságos és kitartó munkával megszereztek, később javikat is. Mikor már szinte semmit sem tudtak elvenni, akkor az életüket is.

Tisztelni- Megalázni

A zsidóságot nagyon kevesen tisztelték. Pedig nagyon sokat alkottak, tettek a társadalom érdekében. Iskolákat, kórházakat és más karitatív intézmények létrehozásában vállaltak tevékeny részt. Sőt, a pénzügyi világot sem lehetett már nélkülük elképzelni. Sporto-

lók aratták egyik sikert a másik után. Hajós Alfréd olimpia győzelmet aratott, Petschauer Attila olimpiai és világ bajnok lett, hogy csak a két legismertebbet említsem. Meg is kapták az elismerések sorát. Hamar elfelejtették őket, mikor a második világháború során munkaszolgálatba küldték, ahol kegyetlen megaláztatások után, ugyanolyan kegyetlenséggel megölték. Senki sem szólt az érdekükben egy szót sem, vagy akik szólni mertek azoknak is megaláztatásban lett részük. A sok örült nem gondolta végig, micsoda remek emberektől fosztotta meg a magyar társadalmat.

Elengedni-Kényszeríteni

A zsidó történelemben annyiszor kellett ezt a két szót használni és értelmezni. Őseinket mint rabszolgákat „alkalmazták” a piramisok építésében. Míg nem egy napon a fáraó fogadott fia Mózes, szembesült azzal a ténnyel, hogy ő maga is zsidó. Kérte a fáraót, hogy engedje el a népét. A fáraó megtagadta. Kényszerítette a zsidókat, hogy továbbra is ingyen dolgozzanak neki. A zsidóság, mint egy kirekesztett népcsoport, nagyon sokszor volt hasonlóknak kitéve. Gondoljunk csak a cári Oroszországra. Elengedni nem akarták őket, de kényszerítették őket, hogy a számukra kijelölt területen éljenek, még ha az szinte lehetetlen is volt. Helyzetük a nagy forradalom után sem változott sokat, noha sok zsidó származású kommunista vett részt az utána következő háborúkban. A második világháborúban sem akarták elengedni az európai zsidóságot, igaz nem álltak sorban azok az országok, akik hajlandók lettek volna befogadni a menekülni kényszerülteket, - még akkor sem, ha életük megváltása fejében, kemény pénzeket ajánlottak fel a náciknak. Inkább iparosított körülmények közt legyilkoltak több mint hatmilliót.

Megbocsájtani-Haragudni

A világ zsidóságának az évszázadok során el kellett viselnie kínokat, megaláztatásokat. Bármennyire is hihetetlen, soha sem kívánta megbosszulni a rajta esett sérelmeket. Csupáncsak haragudott, sőt mai napig is haragszik, hogy a bűnösök nagy részét hagyták futni, menekülni, sőt a számukra fontos és használható „koponyákat” igyekeztek kiválogatni maguknak (például a NASA egykori igazgatója Herbert von Braun, aki a hírhedt V1 és V2 rakéták megalkotója volt. Az 1932-ben kifejlesztett rakéatechnikát alkalmazva alkotta meg az első Apolló típusú rakétákat a későbbi űrutazásokhoz). Akkor is csak haragszik, amikor 67 év után a független államukat, Izraelt különféle fondorlatokkal el akarják tőlük venni és átjátszani az arab szomszédaiknak. Akkor is csak haragudni tudnak ha a gyilkosaikat „ártatlan szabadságharcosoknak” nyilvánítja a világ, holott nem csak ártatlan zsidó élete-

ket oltottak ki, hanem más polgárok életét is, akiknek semmi közük nem volt a közel-keleti konfliktushoz.

Hinni- Kétkedni

Nagyon sokan közülünk megpróbálnak abban hinni, hogy a világ társadalma egyszer rájön majd arra, hogy vélt, de legtöbbször hamis sérelmeit próbálja a zsidóságon leverni. Sokan hisznek abban, hogy egyszer majd békében fognak tudni élni azon a területen, amit anno még az Isten, a Teremtő nekik ígért, és vissza is kapták a régi országukat, amit mai napig óriási áldozatok árán védenek a külső erők támadásaitól. Viszont ugyanennyien kétkednek is, hogy ez valaha valóra is válhat. Majd az elkövetkező évek fognak választ adni erre is, hogy a kétkedőknek, vagy a hiszékenyeknek lesz e igazuk.

Hitler fagylalt Indiában



Vannak, akik szerint a Holokausztról szóló oktatás hiánya miatt nem emelnek hangot Indiában az országsszerte árusításba bocsátott, Adolf Hitler nevét viselő jégkrémmel szemben.

Bizonyára még a fagylalt legnagyobb kedvelői számára is ízléstelennek tűnik a náci vezető arcképét és nevét viselő édesség, amely Indiának minden részén elérhetővé vált. Ennek ellenére a szubkontinensen nem okozott sokkot a megjelenése – írta a Daily Mail.

A tölcsérek dobozain Adolf Hitler képe szerepel – hol horogkeresztes kalapban és piros csokornyakkendővel megrajzolva, hol katonaruhában.

Az új „márka” megjelenésének híre Európába is eljutott, ahol sokak felháborodását váltotta ki. A német Bild napilap „hátborzongató reklámfogásnak” nevezte az esetet, mások pedig az internetes fórumokon fejezték ki határozott ellenszenvüket.

A botrányos termék megjelenése előtt Adolf Hitler nevét már korábban is megdöbbenő módon használták fel Indiában. Egy évvel ezelőtt „Hitler Néni” néven mutattak be szappanoperát Indiában, ahol a Holokauszt oktatásának hiánya hozzájárulhat a lakosság közömbösségéhez.

zsido.com



FELELŐSSÉG AZ EGÉSZ TÁRSADALOM FELÉ

Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita hitközség rabbija a társadalmi felelősségvállalásról és az Olajág Otthonok feladatairól is beszélt Breuer Péter újságíróval.

– Az EMIH egy határontúli jótékonyági akcióban vesz részt, de ez most fordult elő először?

– Igen, ez az első olyan határokon átnyúló akció, ami túlmutat a zsidó közösség terén. Mi ezt nagyon fontosnak tartjuk, ahogy a társadalmi szerepvállalást is. A zsidó közösségben nagyon komoly hagyomány van a segítségnyújtásnak. Magyarországon a háború előtt annak is nagy hagyomány volt, hogy a zsidó közösség az általános társadalmi felelősségvállalásból is kivegye a részét, azaz nem csak a saját közössége, hanem a társadalom egésze felé. Mi azt is fontosnak tartjuk, hogy ezt újra meghonosítsuk a lehetőségek szerint.

– Az akció központi helye lett az Olajág Otthonok egyike. Mit kell tudni erről az intézményről?

– Az Olajág Otthonoknak 9 épülete van, 1300 lakóval. Itt vallástól függetlenül adjuk meg a lehetőséget, hogy egy ember az időskorát nyugalomban, békében, jó környezetben tölthesse el, természetesen lehetőséget adunk a vallás gyakorlására is. Szinte minden otthonban vannak olyan lakók, akik valamilyen módon a zsidó-



sághoz kötődnek, bár mi ezt nem vizsgáljuk a beköltözéskor. Az otthonoknak minden valláshoz köthető vezetője van, így van rabbija is, aki minden héten mindegyik otthonba ellátogat, tanítást tart, közös imákat, ahogy az ünnepeket is közösen ülik meg. Azoknak a lakóknak, akik a kóser étkezést igénylik, azoknak ezt az EMIH biztosítja.

– Ezek szerint minden otthonban van egy imaterem?

– Minden otthonban van egy terem, ami alkalmas arra, hogy imaterem legyen, ahol a közös

tanításokat, ünnepeket meg lehet tartani. Meg kell még jegyezni, hogy az otthonokba való bekerüléskor különös tekintettel vagyunk azokra a Holokauszt túlélőkre, akiknek nincs lehetőségük magukat eltartani, leélni életük hátralevő részét, mi minden lehetséges eszközzel és kedvezményrel segítjük a beköltözésüket.

– A túlélők segítése kapcsán együttműködnek másokkal is, mint a MAZS Alapítvány?

– Természetesen a MAZS Alapítvány képviselőivel nagyon élő, aktív a kapcsolatunk. Pár hónappal ezelőtt jártuk végig közösen az otthonokat, majd átbeszéltük az együttműködés lehetőségeit, hogy ők miként tudnak az otthonokról hírt adni, hogy hozzájuk kerüljenek azok a rászorulóknak, akiket ők otthon látnak el. A MAZS Alapítvány fő profilja az otthoni ellátás, de vannak, akiket már nem lehet otthon ellátni, s az ő lehetőségeik viszonylag szűkösek, ezért is nagy előrelépés, hogy egy sok férőhellyel ellátott intézményrendszer képes befogadni ezeket az embereket.

– Ahol beszélgetünk éppen, arra is az van kiírva, hogy imaterem.

– Igen, de ezt is tudni kell, hogy egy zsidó számára semmilyen szakrális előfeltétele nincsen egy imateremnek, hiszen az imaterem az a hely, ahol imádkozunk, még mezüze sem kell az ajtóra.

FOLYTATÓDIK A MAGYARORSZÁGI ZSINAGÓGÁK FELÚJÍTÁSA

Folytatódik a zsinagógák felújítása a holokauszt-émlék után is – közölte Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára az M1 aktuális csatornán hétfőn.

A magyar kormány 2014-re, a holokauszt 70. évfordulójára hirdetett emlékévet. Latorcai Csaba a hírműsorban azt mondta: a cél az, hogy a zsinagógák felújításával újra vallási vagy a helyi közösségi, kulturális élet színtereivé váljanak az épületek. Felidézte, hogy a holokauszt idején a vidéki zsidóság 99 százalékát meggyilkolták, a zsinagógaépületek többsége évtizedek óta használaton kívül áll, vagy például boltként működik. Eddig mintegy 15 épület felújítását kezdték meg – mondta.

Tájékoztatása szerint idén kezdődik meg a szegedi zsinagóga, Európa harmadik, Magyarország második legnagyobb zsinagógája, "az egyetemes épített örökség emblematikus épülete" megújítása.

Latorcai Csaba a programmal kapcsolatban még februárban azt mondta, a zsidó kultúra és örökség megőrzése a kormány kifejezett szándéka, ezért 2015-ben is több kiemelt projektet támogat.

Közölte, 4,5 milliárd forintot biztosítanak az átfogó zsinagógarekonstrukciós programra a fővárosi Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga és az Alma utcai szeretetotthon felújítására, a miskolci és a szegedi zsinagóga állagmegóvási munkáira és a rabbiképző könyvtárának megmentésére.

Breuerpress

Ismét megrendezik a Judafest Utcafesztivált a Kazinczy utcában

Ismét a Kazinczy utcába költözik Magyarország legnagyobb közösségi fesztiválja: a VIII. Judafest Utcafesztivál koncertekkel, kulturális, gasztronómiai és gyerek-programokkal várja a látogatókat június 7-én, vasárnap. A fesztivál idei díszvendége Lengyelország, a rendezvény alcíme Lengyel zsidók – zsidó lengyelek.

Az elmúlt évben közel 10 ezer látogatót vonzó Judafest Utcafesztivál egész napos programsorozatát este közösségi vacsora zárja, amelynek egy fogását a lengyel és az izraeli nagykövet a helyszínen, együttesen készíti el – olvasható a szervezők MTI-hez eljuttatott közleményében. Mint írják, Budapest belvárosának talán legizgalmasabb, legsokszínűbb része a régi zsidónegyed, amelynek étellel teli tengelye, a Kazinczy utca erre a napra szinte teljes hosszában szabadterei színpadoknak, kirakodó- és tudásvásárnak és a zsidó kultúrához kapcsolódó, izgalmas programoknak ad helyet. A Judafest Utcafesztivál valamennyi programjára ingyenes a belépés.

A fesztivál idei díszvendége Lengyelország, így a látogatókat lengyel koncertek várják, többek között fellép a Rzeszów Klezmer Band, emellett megkóstolhatják a lengyel konyha néhány különleges ízét. A Kőleves Gasztroszínpadon többek között a lengyel sztárséf, Malka Kafka és Mautner Zsófia közös főzőshow-ja, a Rosenstein étterem szakácskönyvének bemutatója, kóstolók és interaktív kalácsütés is várja az érdeklődőket.

Tavaly a Judafest Utcafesztivál különleges eseménye volt a közösségi vacsora, amelyen a szervezők VII. kerületi nagycsaládosokat láttak vendégül a Kazinczy utcában elhelyezett ötven méter hosszú asztal körül. Az idén a lengyel nagykövetség jóvoltából este hasonló vacsora zárja a napot.

IRÁN SZERINT IZRAEL A TÉRSÉG RÁKBETEGSÉGE - INTERJÚ ILAN MOR NAGYKÖVETTEL

Magyarország és Izrael kapcsolatáról, az iráni atomprogramról és fenyegetésről, az Egyesült Államokkal való hullámzó viszonyról, és Putin kellemetlen üzenetéről is beszélgettünk Ilan Morral, Izrael Állam Magyarországra akkreditált nagykövetével Lorenics Emese, a Kitekintő újságírója.

– Tavaly szeptemberben ünnepeltük a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok újravétele huszonötödik évfordulóját. Az ünnepségen Nagykövet Úr kiemelte, hogy a két ország kapcsolata bizalmon és barátságon alapszik, a kapcsolatot pedig mindkét fél igyekszik szorosabbra fűzni többek közt oktatási, kulturális és gazdasági területen. Navracsics Tibor kiemelte, hogy Magyarország az izraeli tőke, turizmus és diákság legfontosabb célpontja a régióban. Hogyan jellemezné a két ország kapcsolatát? Mik ennek a kapcsolatnak az erősségei és gyengeségei?

– A kapcsolataink erősítésére vonatkozó törekvés egy hosszú folyamat. Minden esemény, ami a két ország részvételével történik, már önmagában része egy projektnek, amelynek célja, hogy erősítse a szálakat Magyarország és Izrael között. A kapcsolatnak több alapja van: egyrészt a bizalom, másrészt a két ország közötti különleges kötelékek a történelem és a holokauszt miatt, harmadrészt az, hogy Európában Magyarországon van a harmadik legnagyobb zsidó közösség, negyedrészt pedig az, hogy Izraelben számtalan magyar származású állampolgár él, akik a mai napig beszélnek magyarul és érdeklődnek nagyszüleik hazája után. Ezeket túl a két ország értéknek tekinti a demokráciát, a nyitott társadalmat, valamint kölcsönös tisztelettel élnek egymás iránt: Magyarország érti Izrael érdekeit, elfogadja és támogatja a létét. A közös tisztelet azt jelenti, hogy nem avatkozunk be egymás belügyeibe.

Egy kérdésben azonban Izrael felemeli a szavát, mégpedig a rasszizmussal és antiszemitizmussal kapcsolatban. Folyamatos párbeszéd van a kérdésben a két ország között, hiszen Izrael mint az egyetlen zsidó állam felelősséget érez minden zsidó közösségért. Az antiszemitizmus egy olyan jelenség, amely különösen aggaszt minket, hiszen a holokauszt nem a gázkamrákkal, hanem az antiszemitizmus megjelenésével kezdődött. Pont ezért dolgozunk azon, hogy párbeszédet alakítsunk ki a társadalommal. Magam is sokat járom az országot és számos középiskolai és egyetemi diákkal találkozom, akiknek Izraelről mesélek. Látniuk kell, hogy ez az ország nem csupán az izraeli-palesztin konfliktusról vagy az Iránnal való ellenszenvről szól. Izrael egy olyan állam, amit ismerniük kell, és amennyiben tehetik, meg is kell látogatniuk. (Nemrég egy sajtótájékoztatón Ilan Mor és Szurumi Szabolcs, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora bejelentették, hogy a Pázmányon elsőként kötelező jellegű közismereti kurzust vezetnek be a holokausztról – a szerk.) A két ország között létezik egy oktatási megállapodás, amelyet két évente megújítunk. Keményen dolgozunk



különböző diákcseriprogramok megvalósításán is, a következő hónapban pedig hat jelentős egyetem rektora látogat majd Izraelbe, hogy lehetséges együttműködésekről, diákcserékről, kutatási projektekről tárgyaljanak.

Párbeszédet folytatunk szociális kérdésekben is, jövő évben pedig szeretnénk megkötni egy olyan megállapodást, amely lehetővé teszi, hogy azok, akik Izraelben dolgoztak, megkaphassák a nyugdíjukat Magyarországon és fordítva. Ezzel már nem lesz szükség újabb egyezményekre. A mezőgazdaság területén is erősítjük az együttműködést. Dolgozom azon, hogy a fejlett agrártechnológiával rendelkező izraeli cégek partnert találjanak Magyarországon különböző projektek végrehajtásához. Természetesen olyan lehetőségeket keresünk, amelyek mindkét fél számára előnyösek.

Rengeteg izraeli üzleti érdekeltség található Magyarországon, elég csak a legnagyobbakat, például a TEVA gyógyszergyártó céget vagy a Nav N Go-t említeni. Ennek fordítottjáról, vagyis jelentős magyar üzleti jelenlétről Izraelben egyelőre nem beszélhetünk, ennek pedig az az oka, hogy a magyar üzletemberek és befektetők még nem fedezték fel Izraelt. De biztos vagyok benne, hogy minden magyar vállalkozó megtalálja a megfelelő partnert Izraelben.

Izrael egy unikum a Közel-Keleten: nyitott társadalommal rendelkezik, demokratikus, és üzletorientált, akárcsak Magyarország. A fő prioritásaim közé tartozik, hogy megváltoztassam az emberek szívében és gondolataiban kialakult képet Izraelről.

– Rengeteget beszélnek arról, hogy az elmúlt időszakban nőtt Magyarországon az antiszemitizmus. Okozott-e ez változást az izraeliek magyarokról alkotott képében?

– Nyilván nem beszélhetek az egész ország nevében, de az az érzésem, hogy nőtt a feszültség a két ország között. Az izraeli emberek követik a Magyarországról szóló híreket, és mint zsidók és izraeliek, aggódnak. Sokszor kérdezik tőlem: „Mi történik ebben az országban? Magyarország a demokrácia, a remény és a nyitottság fellegetvára volt.” Azt szoktam válaszolni, hogy igen, gond van, igen, van antiszemitizmus, igen, van e mögött egy politikai párt is, de Magyarország nem egy antiszemita ország. Van egy mondhatni primitív utálat és gyanakvás a zsidók irányá-

ba, ami a különböző összeesküvés-elméleteken alapul, azon, hogy a zsidók nem Magyarországhoz, hanem Izraelhez lojálisak, és azon, hogy a zsidó emberek uralják a pénzügyi szektort. Ez nem csak Magyarországon, hanem az egész világon jelen van. Az antiszemitizmus egy krónikus betegség, amit sajnálatos módon nem lehet gyökerestül kitépni, csak feltartóztatni. A feltartóztatás módját pedig meg kell találni. Erre nekem három ötletem van: oktatás, oktatás, oktatás. Az oktatás a legfontosabb eszköz az antiszemitizmus elleni harcban. Magyarországról alkotott kép Európában is romlik az antiszemitizmus jelensége miatt.

– Május elején Budapest és Teherán testvérvárosokká váltak. A két polgármester kihangsúlyozta a kulturális, oktatási, tudományos és gazdasági kérdésekben való szorosabb együttműködés fontosságát. Szijjártó Péter találkozott Hasszán Rohani elnökkel, aki kijelentette, hogy a két ország közötti javuló kapcsolatok egyfajta hídként szolgálhatnak a Közel-Kelet és Közép-Európa között. Hogyan vélekedik erről a közeledésről Izrael mint Magyarországot baráti országnak és stratégiai partnernek tekintő állam?

– Őszintén szólva, kellemetlenül élem meg ezt a látogatást. Meglepett az időzítés, hiszen most egy jelentős nemzetközi törekvés van folyamatban arra, hogy Irán tisztázhassa magát és betekintést nyújtson a titkos nukleáris programjába. A kiterjedt gazdasági szankciók miatt Irán elszigetelődött, az üzletemberek pedig éppen ezért elkerülik az országot. Én úgy értelmezem a teheráni látogatást és a testvérvárosi egyezmény aláírását, hogy Magyarország úgy üzletemel, mintha minden rendben menne. De ez nem a valóság. Folyamatos a törekvés az Iránnal való egyezés elérésére, de Izrael még mindig úgy látja, hogy Irán egy negatív tényező a térségben és az egész világon. Ha megnézzük, milyen folyamatok és konfliktusok játszódnak most a Közel-Keleten, mindenhol megtalálhatjuk Irán ujjlenyomatát, legyen szó Jemenről, Szíriáról vagy Libanonról, az iraki szárlról vagy a Hamasz támogatásáról. Irán destabilizálni akarja a régiót, és célja az iszlám forradalom terjesztése, amelyet még 1979-ben kezdett el Khomeini ajatollah.

Nem utolsó sorban tudomásul kell venni, hogy Irán nukleáris programja katonai, nem pedig békés célokat szolgál, és nukleáris bomba kifejlesztésére törekszenek. Ennek alátámasztására pedig számtalan bizonyíték van. Az iráni atomprogram elemzésekor nem csak a képességeket, hanem a mögöttes szándékot is figyelembe kell venni. Sajnálatos módon az egyezmény csak előbbire tér ki, pedig az, vagyis a képesség, értelmetlen szándék nélkül: ha nem áll szándékban valamely dolognak a felhasználása, akkor miért törekszel arra, hogy megszerezd a hozzá szükséges képességeket? A Khamanei-vezette rezsim ellenséges Izraellel szemben, nyíltan szólít fel az ország elpusztítására, ezért az atomprogram aggodalommal tölt el minket.

Ennek a rossz megállapodásnak az alternatívája ugyanakkor nem egy háború, hanem egy másik egyezség, amely jelentős lépést tesz az iráni nukleáris infrastruktúra leépítésére, valamint biztosítékot ad a régiót és az egész világot érintő iráni agresszió és terror megállítására. Irán nemzetközi legitimitást nyerhetne, ha bebizonyosodik, hogy nukleáris programja kimondottan békés célokat szolgál. Még van idő egy jó megállapodás tető alá hozására, az Iránnal szembeni politikák összehangolására, az atomprogram visszaszorítására és a Nyugat elleni agresszió megállítására.

A rezsím ugyanakkor fundamentalista és extrém, ami veszélyessé teszi Iránt. Izrael nem az egyetlen ország, amelyik tart Irán nukleáris erejétől: egy oldalon állunk Szaúd-Arábiával, az Öböl-államokkal, valamint a P5+1 országokkal (Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország, Oroszország, Kína és Németország). Irán nukleáris programja egyértelműen nem kóser. Irán egy destabilizáló faktor a Közel-Keleten, a globális terrorizmus támogatásával pedig az egész világra veszélyt jelent. Következésképpen tagadja a holokausztot és felhív Izrael megsemmisítésére.

Izrael az egyetlen ország a világon, amelyet napi szinten ér fenyegetés Irántól. Irán szerint Izrael rákbetegség a Közel-Keleten, amit gyökerestül ki kell pusztítani. Irán tagadja a holokausztot, ellenzi a palesztin-izraeli békefolyamatot, sérti a kisebbségek, köztük a homoszexuálisok jogait, támogatja a terrorizmust, sérti az emberi jogokat. Elég megnézni a kivégzések magas számát az országban. Rohani megválasztása óta megsokszorozódott ez az szám: 2012-ben 518, 2013-ban 665, 2014-ben 721, 2015 májusáig pedig 329 embert végeztek ki. A mostani Irán egy olyan ország, amit el kell szigetelni, nem pedig üzletelni vele. Más körülmények között nem lenne problémás Teheránba utazni és aláírni egy megállapodást arról, hogy a két főváros testvérvárosi kapcsolatra lép. Az időzítés azonban vitatható. Miért most? Beszéltem Szijjártó Péter külügyminiszter úrral, megértem Izrael álláspontját, mi megértjük Magyarországot, de ez nem azt jelenti, hogy el is fogadják. Arra hivatkozik a külügy, hogy már számtalan európai külügyminiszter látogatott Teheránba, és Magyarország sem szeretne kimaradni a sorból. Ebből azonban nem lesz komoly konfliktus Budapest és Izrael között. Természetesen Magyarországnak joga van alakítania saját külpolitikáját, de ettől függetlenül ezt a lépést rossznak ítélem meg. Nem szabad engedelményeket adnunk Teheránnak. Az egyezménybe erős pontok kellene, amelyek teljesen megállítják a katonai célú iráni atomprogramot. Természetesen Teheránnak is joga van a nukleáris energia békés célú felhasználására, de ahhoz egy transzparens, nyitott ország kell, ami a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség szakembereit is beengedi.

A magas rangú politikusok teheráni látogatását az iráni rezsím manipulálva magyarázza a társadalom számára. Azt mondják: „Látjátok? Nem vagyunk elszigetelve. Jönnek hozzánk. Az üzlet a szokásos rendben halad.” De ez nem igaz.

– A Kitekintő.hu nemrég meginterjúvolta Mohamed Reza Morshedzadehet, Irán Magyarországra akkreditált nagykövetét, aki azokra a hírekre, amelyek szerint Izrael nem zárja ki

az iráni nukleáris létesítmények elleni támadást, a következőképp reagált: „Izrael fenyegetéseit nem vesszük komolyan. [...] Egyáltalán hogyan tudná Izrael felvenni a harcot az iráni néppel, miközben a palesztinokat sem sikerül megtörnie? Izraelnek van két, nagyon keserű háborús kudarca: az egyik Libanon, ahol a Hezbollah bátran és szilárdan ellenáll, a másik pedig Gáza, ahol a teljes blokádnál alacsonyabb palesztinok ellenállását sem tudták megtörni. Mit szeretne Izrael Iránnal szemben, ha ezekben a folyamatokban sem tudott eredményes lenni?” Hogyan reflektál Izrael erre a kijelentésre?

– Ez az attitűd jellemző Iránra, az elterelés művészetére. Ahelyett, hogy a belső problémákra koncentrálnának, és arra, hogy mi a gond az országgal, miért került a nemzetközi nyomás, szankciók és elszigetelés középpontjába, inkább Izraelre mutogatnak, akinek semmi köze az iráni atomprogramhoz. Izrael azért vonult ki Libanonból, mert az érdekei így követelték meg. Ameddig a Hamasz támad minket, mi is visszatámadunk. Izrael nem azért bocsátkozik harcokba, mert élvezi, hanem mert meg kell védenünk az állampolgárainkat. A palesztin konfliktus pedig politikai párbeszéd útján, nem pedig harcok árán fog megoldódni. Ez a kijelentés egy klasszikus próbálkozás az iráni extrémista rezsím képviselője részéről, hogy a világ és az olvasók figyelmét elterelje a valós problémáról. Netanjahu azt mondta, hogy Izrael a politikai és diplomáciai megoldást támogatja Irán atomprogramjával kapcsolatban, de minden lehetőséggel számolunk. Iránnak inkább arra kellene koncentrálnia, hogy bebizonyítsa a világnak ártatlanságát.

– Néhány hete Vladimir Putin egy igen kellemetlen üzenetet küldött Izraelnek. Oroszország feloldotta a korlátozást, amely a légvédelmi rakéták Irán számára való eladására és szállítására vonatkozott. Putin kijelentette, hogy erre válaszul várhatóan Izrael fegyvereket fog szállítani Ukrajnának. Putin szerint az orosz eladás kimondottan a védelmi fegyverzetre vonatkozik, így azzal Izrael védelmi rendszere nem kerül veszélybe. Hozzátette, hogy Izrael úgy cselekszik, ahogy kedve tartja, de ennek akár rossz vége is lehet. Hogyan értelmezte Izrael ezt az üzenetet?

– Alapvetően jó a két ország kapcsolata, de természetesen nem örülünk annak, ha Oroszország az ellenségeinket támogatja. Elismerjük, hogy Oroszország jelentős szereppel bír a nemzetközi porondon, emellett hatalmas zsidó közösség is él ott. Érdemes megjegyezni, hogy 1,2 milliónál is több olyan állampolgár él most Izraelben, akik a volt szovjet tagköztársaságok valamelyikéből származnak. Putin egyszer azt mondta, hogy ezekre az emberekre továbbra is úgy tekint, mint orosz állampolgárok, és semmi esetben sem kockáztatná az ő életüket. Úgy gondolom, hogy az Iránnak való fegyverzeteladás ellent mond ennek a kijelentésnek. Izrael az egyetlen ország, amely folyamatos fenyegetésnek van kitéve Irán részéről.

Jó a kapcsolat Oroszország és Izrael között. A fenti kijelentés után Benjamin Netanjahu kifejezte aggodalmát Putinnak, aki biztosította a miniszterelnököt, hogy a szállítás egyelőre csak mint opció merült fel.

– Az olvasóközönség számára úgy tűnhet, hogy

az izraeli-amerikai kapcsolatok elmérgesedőben vannak. Néhány hete kémkedéssel vádolta meg az USA Izraelt, Obama pedig kijelentette, hogy amíg Netanjahu vezeti Izraelt, addig nincs esély a palesztin-izraeli konfliktus megoldására. Nagykövet Úr hogyan jellemezné a két ország kapcsolatát?

– Mindenekelőtt szeretném leszögezni, hogy az Egyesült Államok Izrael legnagyobb szövetségese. Nincs még egy olyan ország, amellyel Izrael ennyire széleskörű, szoros és kiterjedt kapcsolatokat ápolna. Ez a barátság több évtizedre nyúlik vissza. Az USA volt például az az állam, amely Izrael 1948-as kikiáltásakor elsőként ismerte el az országot de facto.

A hosszú barátság természetesen nem mentes félreértésektől vagy nézeteltérésektől, de a kapcsolatok jól működnek. Az USA számos területen támogatja Izraelt, legyen szó a civil társadalmi, vállalati-üzleti vagy hadászati kérdésekről.

Az iráni egyezséggel nem vagyunk teljesen kibékülve: egy megegyezés mellett vagyunk, de annak jónak kell lennie, ami minden olyan szükséges tényezőt magában foglal, amellyel megállítható Irán nukleáris fegyver létrehozására való törekvése.

Az izraeli-palesztin konfliktus megoldásáról vagy meg nem oldásáról szóló kijelentéshez szeretném hozzáfűzni, hogy ezt az interjút megelőző napon Benjamin Netanjahu találkozott Federica Mogherinivel, az Európai Unió Kül- és Biztonságpolitikai Főképviseletével, és a palesztin-izraeli békefolyamatról és a jelenlegi közel-keleti helyzetről tárgyaltak. Netanjahu kijelentette, hogy Izrael támogatja egy demilitarizált palesztin állam létrehozását, amennyiben az elfogadja a zsidó állam létezését.

Köztudott, hogy a két vezető, Barack Obama és Benjamin Netanjahu valóban nem kedvelik egymást túlságosan, de a két ország közötti barátság fölötté áll az emberi konfliktusoknak. Ha megnézzük az izraeliek bizalmát az USA felé és az EU felé, látható, hogy az Egyesült Államokban sokkal jobban bízunk. Az egyetlen ország, amiről tudjuk, hogy segíteni fog minket, amikor szükségünk van rá, az nem egy európai ország, hanem az USA. Ez a kapcsolatunk alapja. Bizalom.

– Hogyan látja Izrael a jelenleg Szíriában és Irakban zajló eseményeket?

– Aggódunk, mert bár Asszad nem a legjobb partner, amennyiben őt megdöntik, sokkal rosszabb is kerülhet a helyére. Az Iszlám Állam, Irán, a Hezbollah is részt vesz a konfliktusban, és az egyetlen dolog, amit Izrael tehet, az az, hogy vár és figyel. Nem avatkozhatunk be a konfliktusba. De azok, akik azt hangoztatják, hogy a palesztin-izraeli kérdés megoldása a kulcs a Közel-Kelet békéjéhez, most láthatják, hogy ez nem igaz. Ennek a konfliktusnak semmi köze Irakhhoz, az Iszlám Államhoz vagy Jemenhez. Biztosítanunk kell a határainkat a Golán-fennsíkon és a Sínai-félszigeten, és reménykedünk, hogy Jordánia stabil állam marad, hiszen ez az ország a buffer zóna köztünk és Irak között. Ha pedig valamelyik határunkat megsértik, megvédjük magunkat a rendelkezésre álló eszközeinkkel. Bár erről nem hallani sok helyen, több ezer szíriai sebesültet kezelünk izraeli kórházakban, akik felépülésük után szabadon hazatérhetnek. Aktívan részt veszünk az emberi életek megmentésében – vallástól függetlenül.



SCHNAPP LEA

Embersorsok dióhéjban

A pontos évszámok csak a történelemben fontosak; elégedjünk meg most a körülbelüli idővel is. Mintegy 35-37 évvel ezelőtt Jeruzsálemben időztem, ahol akkor már három gyermekem élt családotól. Ellátogattam a Névé-Szimcha idősek otthonába – akkoriban ott sokat foglalkoztattak kisegítő diákokat, akiknek szükségük volt egy kis keresetre. Látogatásom alkalmával, egy sábat reggelén felfigyeltem egy húsz év körüli szimpatikus leányra, aki áhítattal imádkozott egy sarokban, kihasználva valószínűleg a munka előtti percekét. Úgy látszik, valami kíváncsiság ébredt bennem iránta, mert amikor már befejezte az áhítatos imádságot, egy-két kérdést intéztem hozzá. Neve: Hanna, akkor csupán pár hónapja volt Izraelben, illetve Jeruzsálemben. Uruguayból alijázott – egyedül. Szülei, testvérei ott maradtak, és nem nagy örömmel fogadták Hanna távozását. Hanna kurzusokra járt, de önfenntartásához munkát vállalt, ahol csak lehetett. Egy vakok intézetében is dolgozott, no meg kisegített az öregek otthonában. Mosolygott. Boldognak látszott. „Jisuv Erec Jiszráél” – az egyik vallási parancs. Hanna már két éve „chozeret b'tsuvá” – ott kezdte Uruguayban, megmagyarázhatatlan okokból. Szülei üzlete szombaton nyitva tartott, ő soha nem ment a bolton keresztül sábatkor, csak a hátsó kijáraton távozva indult a templomba.

Sikerült alijáznia. Egészen egyedül volt. Még rokonságából sem élt senki Ereben...

Hanna sorsa nem hagyott nyugodni. Megkértem gyermekeimet, hogy hívják meg időnként, főleg ünnepekre. Én pedig egy szép napon – szünidő lévén – elvittem Haifára, egy-két hétre, akkori otthonunkba. Aztán, mert minden az égből jön, valószínű elhatározásom is onnan eredt. A szomszédban élő vallásos család fia – a Jávné iskola végzettje, majd katonaság, technikum után a Ráfáel gyár alkalmazottja –, körülbelül ennyit tudtam Gabiról, a horgolt kipás szolid fiatalemberről. Meg is ismerkedtem Hannával. A szerelmi részletek után nem érdeklődtem, de jó pár hónap után összeházasodtak. Ezek szerint én lettem a sádechán. Büszke is lehetek rá, – mert a folytatás a lényeg...

Nem volt lehetőségük Jeruzsálemben letelepedni, meg a kezdő állás is Haifán volt, így Kirját Átán építették fel otthonukat.

Gabi horgolt kipája később fekete lett. Kezdetben a szülőknél, vagyis a szomszéd lakásban laktak. Hannánál talán egy évig nem jelentkezett az anyaság. Pénteken, amikor Hanna gyertyát gyújtott, olyan hangosan kérte az Egek Urát, adjon neki fiúkat (bánum), hogy a szívhez szóló imádság lehallatszott a szomszéd lakásig. Kérése meghallgatásra talált. Jelen is voltam az első fiú, Nataniél esküvőjén!

Végül is, a család: tíz ragyogó csemete, hat fiú és négy leány. Minden happy end – azaz majdnem, mert Hanna továbbra is Jeruzsálemben vágott.

Gyermekei mind hagyományhűek. Fiúk, Nataniél, aki heszder katonai jesivát végzett, továbbra is a Tórát tanulmányozta. Ifjú párja, a búbajos Cipi egy jeruzsálemi főiskola végzettje. A menyecske szülei, testvérei Ráánánán laknak, a fiatal házaspár pedig bérelt lakásban, Jeruzsálemben. Noának, Hanna csodaszép kisleányának választottja szintén Talmud-tudós ifjú. Hanna imádsága – akkor, amikor én őt a szívembe zártam – meghallgatásra talált. Az uruguayi szülők és egyetlen testvérbátyja családjával együtt később alijáztak és Beer-Sheván telepedtek le. Megelégedettek, boldogok és szívből örülnek Hanna gyönyörű családjának.

Néhány éve én is részt vettem egy családi ünnepségen, amit Vali nagymama rendezett Haifán. Ez volt Nataniél és a ráánánái Cipi „Shévá Brácho”-ja – az esküvő utáni hét áldásos nap egyike. A jó falatok, amelyeket volt szomszédasszonyom oly kedvesen kínált, alig mentek le a torkomon, mert a meghatottság felülkerekedett. Hanna boldog mosolya, Gabi őszes szakállja, és a tíz ragyogó gyermek – a legkisebb a nyolc éves Szará. Valaki a fülembe súgta: a fiúk mind gáonok – magyarán zsenik. Amit én láttam: udvariasak, tisztelettudók, szépek, jók és kedvesek. A Teremtő áldása legyen e kis-nagy családon, mely a további gyarapodás előtt áll. És én valóban büszkén kívántam nekik: „Szaporodjatok, sokasodjatok!” Izrael jövőjének gyöngyei.

* * *

A második elbeszélésem másodkézből való ugyan, de nagyon meghatott, ezért átadom olvasóimnak is. Egy ifjú pár már évek óta várt gyermekáldásra – sikertelenül...

Meg kell jegyezmem, hogy nem a vallásos körökből valók. A férfi kapcsolatba került egy bizonyos hászid körrel, akik éppen Ukrajnába utaztak, Lizens Elimelech rabbi sírjához. A legenda szerint az itt elmondott imádságok, kérések meghallgatásra találnak. Az ifjú férj nem mesélte el feleségének elhatározását, és a hászidokkal tartott. Imádságában megígérte a sírnál: ha fiúgyermek lesz, az Elimelech nevet fogja kapni. Az egész zarándokút három napot tartott. Az asszonyka kilenc hónap múlva gyermeket szült, majd elmesélte a férjének, hogy állapota ideje alatt elhatározta, hogy a gyermeknek a Noám nevet adja. Magyarra fordítva: Noám – a báj és a kellem viselője. A férj meghökkenve közölte, hogy neki fogadalma van az Elimelech nevet illetően, majd elmesélte élményeit a Cádik sírjánál és az ott tett ígéretet.

Elhatározták, hogy újabb igazságszolgáltatás végett egy rabbihoz fordulnak. A rabbi meghallgatta őket, majd a könyvtárából elővett egy szép nagy könyvet, amelynek fedőlapján aranybetűkkel ez állt: Rabbi Elimelech Noám Lizens!

A kisleány brit-miláján, a bensőséges ünnepségen a vendégsereg meghatottan hallgatta a rabbi áldásával együtt elhangzott Elimelech

Noám nevet... Mindenkinek, de az ifjú párnak valószínű örök élményt jelentett a csodák fentebb leírt sorozata.

Otthon elmeséltem a férjemnek – emléke legyen áldott – a fenti történetet, ő pedig oda ment a szent könyvek polcához, amelyek külön vannak a világi könyvektől. Büszkén emelte ki a szép kötésű kötetet, amelynek fedőlapján ott díszileg aranybetűkkel: Elimelech Noám. A kötet Tóra-magyarázatot foglal magába. Én valószínűleg már nem jutok el a nagy Cádik sírjához, de innen, Erec Jisraeltől kérem a nagy rabbit, járjon közbe Izrael egész népéért, békéjéért, gyermekeink jövőjéért, biztonságáért. Bevallom, szeretném érteni a Cádik könyvének tartalmát, de valószínű, nehezen követhetném a szent rabbi magasztos gondolatvitelét. Majd az unokáim... Viszont a szép elbeszélésemért hála köszönet Szará barátnőmnek.

* * *

Még egy történet, szintén néhány évvel ezelőtt jutott tudomásomra. A közvetítőt a sajtó angyalának nevezem, ugyanis az Új Keletnél kerestek, Budapestről, majd a lakásomon is megszólalt a telefon. A vonal túlsó végén lévő férfi megkérdezte, hogy én lennék-e az a Schnapp Lea, aki azelőtt mintegy öt évvel cikket írt egy babakészítő művészről?

Bevallottam, hogy a cikkekre már nem emlékszem, de Schnapp Lea valóban én vagyok. A telefonáló úriember elmondta, hogy a beszélgetésünket követő év januárjában alijázik Budapestről. Menyasszonya, illetve akkor már felesége, szintén januárban, Oroszországból. A Ben Gurion repülőtéren fognak találkozni, és Eiláton szeretnének letelepedni.

Folytatta: a babastúdiós Magdán kívül senkit sem ismer Izraelben, de már járt Eiláton, beszélgetésünk előtt mintegy másfél évvel. Oda szeretne tehát telefonálni, de nem kapcsolják, és sehogyan sem érti, mi lehet az oka.

Csodák csodája, pillanatok alatt megtalálom a babastúdiós művésznő névjegyét, és máris mondtam a számot. Telefonpartnerem Budapestről kétségbe esve állapítja meg, hogy ő is ugyanazt a számot hívja Eilátról, de nem megy... Minden reménye az volt ugyanis, hogy mint új oléna, Eiláton mégis lesz egyetlen ismerőse... Megígértem, hogy utánanézek az ügynek. Este, a napi hajsza után felhívtam a 144-es tudakozót és a rejtély máris megoldódott! Eilát hívószáma már nem 07, mint a névjegykártyán, hanem 08. Felhívtam hát a kétségbeesett budapesti úriembert és közöltem vele a változást. Nagyon örült és én még jobban, hiszem olyan jó segíteni!

Az Oroszországból alijázó asszony egyetemi tanárnő – ennyit tudtam meg, mert többet nem illett kérdezni. Azóta már nyilván megérkeztek, gyökeret vertek és élnek az izraeliek életét. Az etikai szabályok betartására lehetőleg vigyázok, ezért is nem írtam neveket ehhez a harmadik történethez...



SURÁNYI J. ANDRÁS: HETI MÁZLI

Már megint nem! Pedig aránylag biztos voltam, mit aránylag, teljesen, abszolút. És nem alpári módon megálmodtam, vagy a jósnőből csikartam ki olcsó pénzen, ahogy a házmesterek szokták, meg a botor, hiszékeny köznép. Úgy mindenki tudja, és csak sántító kis ötösöket és négyeseket nyernek, melyeknek az erkölcsi értéke zéró, még ha nagy lábon dorbézolnak is belőle egy ideig. Egy, s mindenkorra értsék már meg, hogy mázli, az nem egyenlő a verejték nélkül, az égből pottyant szerencsével. Sőt, maga a szerencse sem csak úgy van, mint a csirkegomba-szönyeg eső után, és hogy csak úgy véletlenül belebotlunk. Van mázli rá és van mázli tov, jószerencse és rossz szerencse, de azért tenni is kell, hogy úgy mondjam, a mázli tovért keményen meg kell dolgozni, sok szerencsétlenségen köröszkül.

No, körülbelül ezért nem szeretem ezt az elállított nyáridőt sem. Lehet, hogy van, aki áramot spórol vele, kétségtelen. Én bizonyosan nem, én a saját fény-árnyék világomat élem, élném, a fáradságomét és éhemét, a gyógyszer beszédemét, s ezek pontosabbak az iráni atomóránál is. Nekem akkor van éjszaka, ha az utolsó gögicsélő részeg is kigögicsélte magát, és az ablakom alatti kocsmá előtt nagyot koppan és elhallgat, és akkor van reggel, ha meghallom az önkormányzati utcabenedvesítő készakarva hangosra buherált kompresszorait. Alapjában véve 5,049 milliárd HUF-om, azaz pengő hun forintom bánja ezt a nonszensz áramtakarékosságot. Én pontos voltam, ők zárták le egy órával előbb a leadást. És naná, hogy egyetlen 5 találatos szelvény volt az e heti ötös lottón, csupán, mert nem volt tisztességes konkurenciája. Velem együtt kettő lett volna, ez papírforma. Eleve minden másként alakul, ha az én tippem is a 26 millió szelvény között van és ezzel egy eddig nem látott szelvényfesztivált, egy számmisztikus ősröbbanást, gimátriai orgiát generál. Így persze most röhögve elvitték az 5 milliárd forintos főnyereményt, pofátlan-cinkosul rám kacsintva, lesajnálva az őszinte és jóra való öt számomat. Utoljára tavaly szeptember 6-án volt hasonló színjáték, úgynevezett telitalálat az ötös lottón. Akkor még csak ridegen szemléltem az eseményeket, az embereket, akik mint részeg alkabalista kuruzslók számokkal dobálódtak, és azt hitték, megszarolhatják a kombinatorikát és a permutációt. Ebben az aranyborjútáncban méltóságon alulinak tartottam részt venni, bár tény az is, megfordult a fejemben, hogy nélkülem illetéktelen kezekbe kerülhet a leírhatatlan összeg. A képviseleti demokrácia elfogadása, a benne történő aktív részvételt is jelenti... ez is szemem előtt lebegett, de akkor még csak igen transzparensen.

Sokan buktak el az elmúlt nyolc hónapban, bátrak, vakmerők, szépek és gazdagok. Akik gigantikus summákat igyekeztek tisztára mosni, adózatlan jövedelmeket sandán legitimálni, vagy csak egyszerűen a parkolósávon

somfordálva célba jutni és egy nagyot kaszálni, mind elestek, kivéreztek. Helyesen tettem, hogy kivártam, kellett ez a háromnegyed év, hogy kiérlelődjének az én számaim, melyekkel már méltóságteljesen hívhattam ki a sorsot, a vele járó, felgyülemlett nyereségkaszával egyetemben. Hatalmas erők dolgoztak rajta, hogy ez ne történhessen meg. Először is a fény, mint már mondtam. A legiszlatúra egy órával csalárdul arrébb tolt ideje. Nonszensz, hogy az észak-nyugat-spanyolországi Galicia és Záhony, a magyar-ukrán határon egy időzónában legyen, a szomszédos Ungvár Ukrajnában viszont már egy másikban. Nem különben volt sportszerűtlen húzás a sorban állás sem a szuperben, és hogy a folyó kefirt is ki kellett cserélnem. Mindezt megtétező egy kétségbeesetten valamit kereső arabba kellett botla-



nom a csomagolópultnál. Felismertem benne a mesulámat, a sors ügynökét, aki még annyi fáradságot sem vett magának, hogy a legalapvetőbbet megtanulja angolul, azt persze tudta nagyon is pontosan, hogy tartson fel engem és elpanaszolja, hogy itt felejtette az egy órával ezelőtt vásárolt felmosóröngyát. Megszereztem neki azt az elátkozott szponzát a kasszashölgytől. Ma már nem zárom ki, hogy összejátszottak. Még mindig időben lettem volna, éppen ezért jött a következő sakkhúzás. A totálisan feltúrt Nyugati térről eltűnt a villamospótló busz megállója, mentem előre, mentem hátra, sehol. Megszűnt! – szólt egy koldus, reszelős hangon. Hogyan? – képedtem el. Hát ugyan, hogy már megy megint a 4-6-os – mutatott az ágrólszakadt a megállóban álló villamosra. Értékes percek teltek így el, és a rossz kezdett nyerőre állni, ennek ellenére úgy éreztem még mindig időben vagyok – de ez csak Ungváron lett volna igaz... Az összeesküvés utolsó bábja, a Szerencsejáték Zrt. pult mögötti ügynöke a faliórára mutatott: Három perce zártunk, a jövő hétre tölthet ki már csak szelvényt. Aquila non captat muscas, azaz a sas nem kapkod legyek után... Nehogy már nevetséges 30-40 millió forint miatt vegyek egy 225 HUF-os szelvényt, amikor éppen most énekeltek ki a karmaim közül több mint öt milliárdot.

18, 55, 56, 83, 90. Hihetetlen! Ilyen átlátszó, mégis ritka slendriánul kivitelezett munka.

A 18 még teljesen rendben lenne. Mindenki kedvence, nem tagadom, én is számolok vele mindig, ha van rá alkalmam, éppen ezért ne is próbálkozzanak a pin-kódot a segítségévet feltörni, túl kézenfekvő lenne. Eugénia jószaszony a Teréz körútról tavaszvégi kiárusítást tart, és ingyen szórja bölcsességét: A kiszámíthatatlanságot, meg a nagy érzelmeket, a lelki folyamatokat mutatja ügyekben, melyekről nem világos mily módon akadályoznak majd a cselekedetünkben. Túlérzékenység, sőt búskomorság is Ő.

A Nők lapja halandzsistája már a 18-asnak tudja be, hogy nem szabad megállni, siránkozni, tovább kell lépni, a fény irányába! Az ablakpucolásra kitűnően megfelelő Bors szerzője az összetetten gondolkodó háziasszonyt támadja meg: „az 1-ből a 8-ba eljutni, azaz a teremtésből az igazságig”. Mennyivel informatívabb a súlyosan nyilas-szittyá weboldal, mely tárgyilagosan kijelenti: „a18-as jelentése háború, vagy abból származó zsidó pénz- és előnyserzés, árulás és csalás, továbbá cionista robbanásveszély”. Egyszóval, jó szám ez a 18-as, na de háromszor 18, az nem 55 vagy 56, hanem csak 54, négyszer 18, nem 83, hanem 72, és ötször meg hiába valóban 90, ha előtte már elszúrták a képletet. Érettségizni sem lehetne így, de az öt Milliárdomat elvinni, azt bezzeg igen.

15 190 számot húztak ki 1957-es indulása óta az Ötös lottón. A 3-ast, 29-est és a 75-öst húzták ki eddig a leggyakrabban, mindösszesen 196-szor. 193-szor a 66-ost 192-szer 77-est. Nevetséges. Ilyen számsorral csak egy vizesnyolcas játszik. Aki abszolút biztosra akar menni, és az összes számkombinációt meg akarja játszani, annak 44 949 268 szelvényt illetve számsort kéne megjátszania. Ez nem is olyan sok, ha számításba vesszük, hogy a permutációba van egy óriási számú azonos, csupán fordított számsor is, hiszen az 1,2,3,4,5 ugyan úgy benne van, mint az 5,4,3,2,1 vagy az 4,3,2,1,5. Az összes permutált számsorhoz ma 10 milliárd 113,5 millió HUF szükségeseltetik. Ha viszont a harmada is elég a biztos ötöshöz, az az épp megnyert főnyeremény feléből is kijön. Sőt aki ily módon játszana, rengeteg négyes és teméntelen hármas, kettes tulajdonosa is lenne. Mielőtt persze a 3 milliárdot leszámolnák a kasszájánál, először ellenőriznék számításaimat. A mostani nyereményből viszont biztosan lehetne vagy száz lakást venni a Tavaszi Dombon. 2003-ban már volt egy hasonló összegű nyeremény, de ha az akkori 5 milliárd 93 millió HUF-ot valorizáljuk, az ma biz 8 és fél milliárdot érne. Ez kerületem, a 38 ezer lakosú Terézváros két éves teljes költségvetése.

...és hogyan tovább? Várunk, várunk a következő kedvező belépőre. Nekem még rengeteg jó ötletem és kitűnő számaim vannak. Egy eredményteljes befektető kerestetik csupán, rendezett anyagiakkal.

EGY KITÜNTETÉS MARGÓJÁRA

Tisztelgés Miron Eszter évtizedes munkája előtt

Nagyszabású ünnepi összejövetelre került sor 2015. május 20-án Magyarország izraeli Nagykövetségének Herzlia Pituachi rezidenciáján. A fényben úszó termet, a tágas teraszt, a pázsitos udvart megtöltő kiváló személyiségek, élükön dr. Nagy Andor, Magyarország izraeli nagykövetevel, s a követség beosztottjaival köszöntötték MIRON ESZTER nyugalmazott levéltárost, a történelmi Magyarországról bevándoroltak Szövetségének elnökét, abból az alkalmából, hogy Magyarország Köztársasági elnöke a MAGYAR ÉRDEMREND TISZTIKERESZTJÉT adományozta az ünnepeltnek. A rangos kitüntetést a magyar-izraeli kulturális kapcsolatok elmélyítése, valamint az izraeli magyarok és Magyarország közötti kapcsolatok megerősítése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként nyújtották át Miron Eszternek.

Az ünnepségen Dr. Nagy Andor nagykövet úr az alábbi megható szavakat intézte Miron Eszterhez:

„Kedves Eszter!

Nagy megtiszteltetés nekem, hogy személyesen én adhatom át neked Magyarország köztársasági elnökének, Áder Jánosnak a kitüntetését, a nagykövetségi rezidencián, itt, Herzlia Pituachon. Abban a városban, amely Herzl Tivadarról, a zsidó állam atyjáról van elnevezve. Herzl Tivadarról, aki ugyanúgy Magyarország szülötte, ahogyan Te is az vagy.

A méltatást valójában elintézhettém néhány mondattal is. Mondhatnám, hogy Te ezt a kitüntetést nagyon is megérdemelted, ezért keményen megdolgoztál. Hátad mögött a meg-



járt pokollal, a haláltábor rémségével, ahonnét édesanyád és húgod nem tértek vissza. Neked sikerült új életet kezdened itt, Izraelben, felelősségteljes munkát vállalnod levéltárosként, valamint a Történelmi Magyarországról Bevándoroltak Szövetségének az elnökeként végzetted áldozatos tevékenységedet. Munkád eredményeként ez a megbecsülés tulajdonképpen jár is neked. Hiszen ahonnan elindultál és ahová eljutottál óriási teljesítmény!

A magyar-izraeli kulturális kapcsolatokat önzetlenül ápolod, az izraeli magyarok és Magyarország közötti kapcsolatokat önkéntl érősítetted. Ennek elismeréseként adom ma át neked ezt a kitüntetést.

Végül még azt is elmondom, hogy Te egy nagyon kedves asszony vagy, legalábbis az én szívemnek. Örülök, hogy ezt a méltatást a családod, a gyemekeid, az unokáid, a bátyád is hallják, hiszen jelen vannak ezen a szép eseményen.

Felcsendült a taps, szívélyes gartulációkkal halmozták el az ünnepeltet.

A következő megható percek Miron Eszter szavai váltották ki. Miután köszönetet mondott a kitüntetésért, úgyszintén Nagy Andor nagykövet úrnak a megható beszédéért, a következő gondolatokat tárta a jelenlévők elé:

„Voltak nagy momentumok, megrázó események a közösségi és a magánéletemben. Néhányat szeretnék feleleveníteni. Egyike ezeknek, amikor Hillel István magyar oktatásügyi miniszter Úr izraeli látogatásakor eljött hozzánk, szerény jeruzsálemi szervezetünkbe. Agyon izgultam magam, nem tudtam, milyen protokollal kell fogadni egy minisztert.

Bejött az ajtón, kísérelővel együtt, egyenesen mellém lépett, megpusztilta az arcomat, s azt mondta, engem már régen ismer. Van egy fénykép rólam az íróasztalán, amikor a nevében koszorúzik a Jad Vasemben. Ő most pontosan onnan jön - mondta. És kötetlen beszélgetést folytattunk, ami a holokausztra terelődött, a zsidóság sorsára, Izrael Állam létrejöttére, valamint a jeruzsálemben működő egyetlen magyar nyelvű kulturális szervezetünkre. Közben kiszállt belőlem minden stressz, mintha tegnap találkoztunk volna utoljára.

Felejthetetlen élménynek könyveltem el a nagy magyar írókkal való találkozásokat is. Konrád György, Spiro György, Eszterházi Péter és Garaczi László voltak a szervezetünk vendégei. Magyar-zsidó múltunkat, kötődésünket a kettős gyökerekhez tárgyaltuk meg.

Szervezetünk vendégeként fogadtuk a magyar Középiskolai tanárok küldöttségét is. Nyelvünk, nevelésünk, kultúránk, a szülőháza terméke, öröksége került megbeszélésre a találkozáson.

A mai felejthetetlen ünnepi összejövetelen, amikor átveszem a MAGYAR ÉRDEMREND TISZTIKERESZTJÉT, úgy ézem tovább kell vinnem az emberek egymás iránti megértésének, egymás iránti tiszteletének fáklyáját - amíg erőmből telik.

Engedtessek meg nekem, hogy ezúttal is kifejezzem köszönetemet mindazoknak, akik az évek folyamán mellettem álltak.

Úgyszintén nyívanítsam őszinte nagyrabecsülésem, hálámat Nagy Andor Nagykövetségnek, akiben a szülőföldem küldöttét látom, s akitől külön köszönettel és hálával veszem át diplomáciai küldetése alatt kapott kitüntetésem. Soha nem gondoltam, hogy a szülőföldem kitüntetésében részesülök.

A szerkesztőség is gratulál Miron Eszternek és további sikereket kíván áldásos munkájában.

Róna Éva

Fotók: Tardos Zoltán





PEER GIDEON: AZ UNOKÁM ÉS ÉN UNJUK A BANÁNT

Az unokám tátott szájjal hallgatja, amit mondok neki. Tisztában vagyok vele, hogy csak ideig-óráig tudom még lenyűgözni, aztán már nem. Nem fogja érdekelni, amit mondok, nem lesz rá ideje, minden másra igen, rám nem, ilyen az élet, vagy elfogadjuk, vagy nem, de jobb, ha igen, mert ha nem, akkor is ilyen.

Ötéves. Néhány dolgot már tud rólam. Például, hogy kiváló futballista voltam, meg motorversenyző, futóbajnok, delfinként úsztam a Tiszában, szóval a legfontosabbakkal tisztában van, azzal átíttam az agyát. A Nobel-díjról viszont még nem hallott. Előbb meg kell emésztetnie, mi is az tulajdonképpen, eszik, vagy isszák, és nekem is el kell döntenem, mi- ben vagyok inkább érdekelt, az irodalmi elismerésben, vagy a matematika terén kifejtett tevékenységem kapcsán.

Ezért most arról szólok neki, miközben felvagyázok rá, hogy kiket is ismertem személyesen a nagy és híres emberek közül, illetve kiket láttam a tulajdon szememmel, emberközelből, ami nem semmi, különösen, ha ismerjük az akkori kor szokásait, amikor közelébe sem engedtek egy-egy fontos embernek.

Hruscovot például mindössze egy elsuhanó Mercedesben láttam, illetve csak sejtettem, hogy ott ül, mert az ablak le volt függönyözve. Viszont láttam Puskás Öcsit játszani, Rákosit egy népgyűlésen, és bevallom, tapsoltam is

az utóbbinak, mentségemre legyen mondva, hogy akkor a hetedik életévetem tapostam. Különbö is, mindenki ütemesen tapsolt, bármit mondanak is ma. Gagarin is járt Budapesten, őt is láttam. Halié Szelassziét, Júda orosz-lánját is, akitől teljesen el voltam ragadtatva: egy eleven oroszlán...

A debreceni Bika Szállóban szembe jött velem Kodály Zoltán, Münnich Ferencsel a Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitóján hozott össze a jó sors, ő miniszterelnökségi minőségben járt ott, én iskolai tanulóként, osztálykirándulás keretében.

Aztán a New York kávéház! Rendszeres látogatója voltam két okból is: egy szépséges pincérlány vonzott oda, aki a nagyvonalúan megrendelt szimplakávémát angyali mosolyal helyezte az asztalomra, másrészt a New York volt a törzshelyük a koszorús költőknek, íróknak, és úgy gondoltam, a közelség valamit majd átragaszt belőlük rám. Aránylag kevéssel beértem volna...

A Fészek klubba a művészvilág nagyjai jártak annak idején. Láttam Latinovits Zoltánt, Ruttkai Évát, Törőcsik Marit...

Egy kicsit elkalandoztam. Észreveszem, hogy unokámat képtelen vagyok lekötni a felsorolással, az ismert embereimmel. Hát persze, más kor, más világ, igaza van, hogy inkább egy legyet tüntet ki figyelmével.

Írányt változtatok. Olyan emberek neveit próbálom felidézni az emlékezetembe, akikről akár hallhatott is. Mesélem, hogy annak idején Ramat Avivban együtt álltam sorba Yitzak Rabinnal falafeléért, Golda Meirrel a lánya kibucában szédereztem, Zálmán Sázár államelnököt a rezidenciáján tiszteltem meg.

Felkeltettem az érdeklődését, ő is akar híres embereket látni. Maiakat.

– Semmi akadály – mondom – de ahhoz tanulni kell.

– Mit? – kérdi.

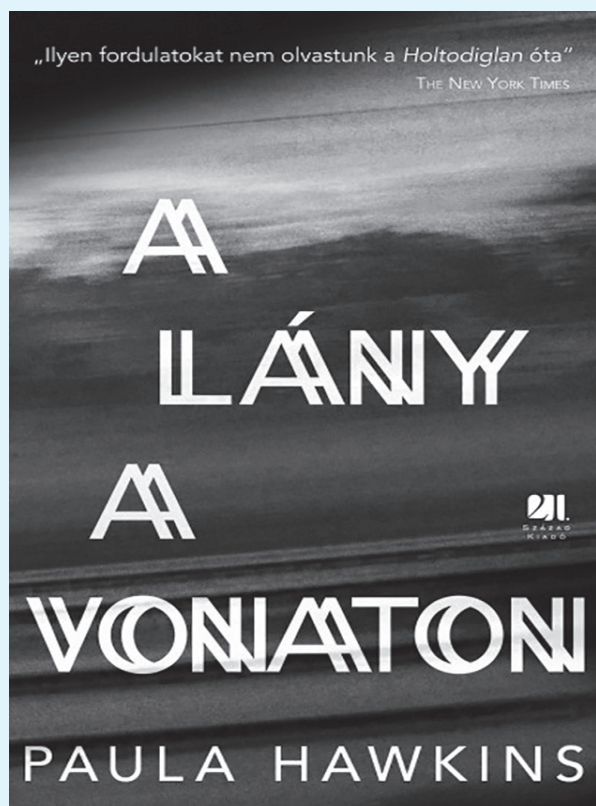
– Légy rendőr. Nyomozó. Magas rangú tiszt. Akkor annyi hírességgel találkozatsz, hogy a végén unni fogod a banánt. Mint ahogy az utóbbi időben már én is...

Peer Gideon

Izraeli apróságok

című könyve

Dán Ofry bevezetőjével és Schöner Alfréd rabbi professzor utószavával megrendelhető a 054-6678131-es telefonszámon.
(Külföldről: +972/546678131)



Kinek a könyve vezet megjeleneése óta töretlenül a The New York Times bestseller listáját? Kinek a könyve ejtette rabul Gwyneth Paltrow és Stephen King szívét? Kinek a könyve produkálta kategóriájában minden idők leggyorsabb fogyását? A válasz Paula Hawkins, aki debütáló kötetével már kétféle eladott példánynál tart, és már a megfilmesítési jogokra is talált vevőt.

A regény főszereplője egy fiatal lány, Rachel, aki minden nap bevonatozik a munka-

A Drory könyvtár heti ajánlata Paula Hawkins: A lány a vonaton

helyére. Csakhogy már hónapok óta kirúgták, alkoholistá, elvált és még mindig az exférje bűvkörében él.

Minden akkor ment tönkre, amikor nem sikerült teherbe esnie és elkezdett inni. Az alkohol teljesen átformálta személyiségét, agresszív viselkedése miatt lassan lemorzsolódtak a barátok, és legrosszabb pillanataiban a férjét is képest volt fizikailag bántani. Legálábbis a férje ezt mesélte neki, mert az alkohol szinte minden részletet kitörölt Rachel emlékezetéből.

A válás után még inkább rákap az italra és ez végül az állásába kerül. Onnantól kezdve már tényleg minden mindegy: iszik reggel, este, otthon és a vonaton is. Mivel szobatársának nem meri bevallani, hogy még a munkáját is elbukta, a látszat kedvéért hétköznaponként bevonatozik a városba. Az a két perc, amikor a vonat megáll a sorompó előtt - régi lakóhelyén - jelenti életének egyetlen örömforrását. Abban a két percben az ablakon kibámulva megcsodálhatja az általa tökéletesnek gondolt fiatal házaspárt a tökéletes kertjükkel,

akik nagyon boldogok és nagyon szeretik egymást. Ám egy nap, épp amikor megáll a vonat, Rachel álompár illúziója szertefoszlik és a sóvárgás dühvé alakul. Azon a hétvégén egyel több oka van jól lerészegedni és mikor magához tér kiderül, hogy illuminált állapotban ismét megjelent a férje házában és valami történhetett, mert a teste tele van horzsolásokkal, a ruhája pedig tiszta vér.

„Valami nem volt rendjén, de végül rájöttem, hogy csak én vagyok az.”

Hawkins regénye a letehetetlen kategória tökéletes példája. Ha csak egy krimi olvasnál el idén, mindenképpen ez a regény legyen a befutó!

Nagy Tímea

A könyv megvásárolható vagy kölcsönözhető a Drory Könyvtárban. A könyvtár elérhetősége a világhálón www.dkabala.com honlap, a Facebookon: Drory Izraeli Magyar Könyvtár. A könyvtár címe: Givatayim, Enzo Sireni 20. III/10. Telefon: 054/391-1831.



KRASZNAI ÉVA:

Korunk legelterjedtebb szenvedélybetegsége

Május 31-én tartottuk világszerte a „Nem dohányzás” napját. Izraelben a felnőtt lakosság mintegy 20 százaléka dohányzik, a lakosság egyharmada szenved a passzív dohányzástól. Évente 8000 halnak meg Izraelben a dohányzáshoz kapcsolható betegségektől. A dohányzás okozta egészségügyi költségek évente eléri a 13 milliárd sékelt. Ha valaki a dohányzást abbahagyja, a kedvező hatások szinte azonnal jelentkeznek, és ez a későbbiekben is folytatódik.

A dohányzás korunk legelterjedtebb szenvedélybetegsége. Az áldozatok mintegy 20 százaléka a nők köréből kerül ki, ugyanakkor 151 ország adatait tekintve a serdülőkorú lányok mintegy 7, míg a fiúk csaknem 12 százaléka hódol e káros szenvedélynek. Izraelben a felnőtt férfiak 27,3 százaléka, a nők 12,6 százaléka dohányzik. Az arab lakosságban a dohányzók aránya magasabb az országos átlagnál, 27,6 százalékos, szemben a zsidók közötti dohányosok arányával, ami 18,4 százalékos. A többség naponta 10-20 szál közötti cigarettát szív el. Bár a 80-as évekhez képest, amikor a dohányosok aránya csaknem 45%-os volt az izraeli felnőtt társadalomban, 2013-ra az arány 20 százalékra csökkent, most ismét enyhe emelkedés tapasztalható a dohányzás tekintetében.

Az izraeli dohánypiac jelentős. Tavaly 8,2 milliárd sékelt füstölünk el. Egyes alacsonyabb bevételű társadalmi rétegekben a dohányárakra költött összeg eléri a havi bevételek 25 százalékát.

Az ideai füst mentes nap egyik fontos célja volt az illegális dohánykereskedelem visszaszorítása. A Vámórség tavaly mintegy 40 tonna illegális cigarettaszállítmányt foglalt le, amelyet a Palesztin Hatóság területéről akartak az országba csempészni. Az egyiptomi határon csaknem ezer kilogramm dohányt foglaltak le, értéke 600 ezer sékel volt. A Ben Gurion repülőtéren tavaly 380 ezer csomag illegális cigarettát koboztak el.

Négy éve, 2011-ben maga Ovadia Josef rabbi z"l is felszólalt a dohányzás ellen. A Sasz egykori vezetője, a szefárd zsidóság feje esti televíziós műsorban ar-

ról beszélt mennyire fontos, hogy a gyerekeket távoldartsuk a dohányzástól és azoknak, akik már e szenvedély rabjai mindent meg kell tenniük a leszokás érdekében.

Évente négy millióan veszítik életüket a dohányzás következtében. Húsz évvel tovább élhetnének a 40-50 éves dohányosok, ha nem hódolnának káros szenvedélyüknek. Ugyanakkor a cigarettázók környezetében élőknek gyakoribbak a szívpanaszok, romlanak a már meglévő tünetek, fokozódik a halálos szívizomelhalás gyakorisága.

Kétség nem fér hozzá, hogy a nemdohányzók által belélegzett dohányfüst mennyire veszélyes a szervezetre, amely zárt helységben azonnali panaszokat: tüssz-

ról beszélt mennyire fontos, hogy a gyerekeket távoldartsuk a dohányzástól és azoknak, akik már e szenvedély rabjai mindent meg kell tenniük a leszokás érdekében.

rében gyakoribb a hirtelen halál, azaz a bölcsőhalál elfordulása. Az emberi szervezet nem egyformán reagál a dohányzás károsító hatásaira, a dohányosok döntő részénél azonban a dohányzás az egész szervezetet megbetegíti, és mintegy 25 életet veszélyeztető betegség vagy betegségcsoport kialakulásáért tehető felelőssé.

A dohányfüst alkotóelemei helyileg és a véráram útján a szervezet legtávolabbi pontjaira is eljutva fejtik ki direkt kártékony hatásukat. Azok esetében, akik hódolnak e káros szenvedélynek, sokkal magasabb a kockázata a szív-, érrendszeri megbetegedéseknek, hiszen a dohányzás következtében a szívet tápláló koszorúereken úgynevezett plakkok

azok, akiknek akár 40-50 éves korukban sikerül lemondania a káros szenvedélyről. Van, akinek mégis sikerül. Egy amerikai egyetemen 79 ikerpárt vizsgáltak, a dohányosok esetében az arcuk, álluk megereszkedett, a ráncok elmélyültek, nagyobbak lettek a táskák a szemük alatt, nem beszélve a koszorús erekben a nagy kockázatú veszélyes felrakódásról, amely könnyen vezethet szívinfarktushoz.

Ugyanakkor a WHO ebben az évben arra figyelmeztet, hogy a dohányzással kapcsolatos globális egészségügyi és gazdasági problémákat még inkább fokozza az illegális dohánytermékek növekvő piaca. Legfrissebb kutatásuk szerint minden tíz doboz cigarettából egy illegális. Az olcsó illegális cigaretta könnyű elérhetősége növeli a fogyasztást és a dohányzással összefüggő halálos esetek számát.

Ha időben abbahagyjuk a dohányzást, az általa okozott károsodások visszafordíthatók. A tapasztalatok szerint, aki 35 éves kora előtt leszokik a dohányzástól, annál pl. a szív- és érrendszeri megbetegedés kialakulásának az esélye olyan, mintha soha nem dohányzott volna. A cigaretta letételét követő 20 perc múlva a vérnyomás és pulzus visszatér a normális szintre, 8 óra múlva a vér oxigénszintje újra normális lesz, egy nap elteltével jelentősen csökken a hirtelen szívhalál kockázata, 3 hónap után a tüdő teljesítménye 30 százalékkal javul, 9 hónapot követően a krónikus köhögés megszűnik, egy év után a szívinfarktus, öt év után pedig a tüdőrák rizikója is a felére csökken. 10 év múlva a tüdőrák kockázata fele akkora, mint dohányzó embertársaink esetén. A heveny szívizom elhalás esélye megegyezik a soha nem dohányzókéval.

A dohányzástól való lemondás számos egyéb nyereséggel is jár, amelyek a leszokás fontos motiváló tényezői is lehetnek: jobb lesz a közérzetünk, javul a teljesítményünk, jobb lesz a lehelésünk, szájízünk, kifehérednek a fogaink, körmeink, kitisztul a hangunk, kisimul, egészségesebb lesz a bőrünk, a környezetünk nem fog tovább panaszodni cigarettafüst szagú ruhánk, hajunk miatt.



szentést, orrfolyást, orrdugulást, szemviszketést, fejfájást, szédülést, torokfájást, rekedtséget, hányingert, köhögést, légzési nehézséget okozhat. A dohányosok környezetében élőknek gyakoribbak a szívpanaszok, romlanak a már meglévő tünetek, fokozódik a halálos szívizomelhalás gyakorisága. Kimutatták, hogy a dohányos férfiak nemdohányzó feleségei között fokozott a tüdőrák elfordulása. Passzív dohányosok kismamák magzata növekedésében elmarad. Környezeti dohányfüst ártalomnak kitett csecsemők kö-

képződnek, melyek előbb szűkítik, majd később elzárják az ereket, ez pedig könnyen vezet szívinfarktushoz. A plakkok egy része ráadásul hirtelen, minden figyelmeztető tünet nélkül koszorúér-elzáródást, a betegek harmadánál pedig hirtelen szívhalált okozhat.

A nikotin hasonló függőséget eredményez, mint a kemény drogok. A leszokás azonban nem reménytelen vállalkozás. Nagyon sokan ideje korán felhagynak ezekkel a próbálkozásokkal, nem gondolva arra, hogy tíz évvel hosszabb élettartamra számíthatnak



RÓNA ÉVA:

Június 1. Nemzetközi Gyermeknap

NE EMELJETEK KEZET RÁJUK!

Pszichológusok állítása szerint az utóbbi évtizedekben szembetűnő változás állt be a civilizált országokba - beleértve Izraelt -, az apák gyermekeikhez fűződő viszonyában. Válás esetén az apák gyakrabban kérik a bíróságtól, hogy ők nevelhessék kiskorú gyermeküket. Az anyák általában ellenzik ezt, s többnyire a bíróság az anyák pártján van. Ha viszont, mérlegelve a helyzetet, a bíróság rájön, hogy a gyerek az apánál jobb körülmények közé kerül, s az érzelmi kötődés is az apánál erőteljesebben nyilvánul meg, a bírósági ítélet neki kedvez.

V. Goldstein, ismert ügyvéd szerint az apák, még a nagyon fiatal apák is, mostanában nagyobb felelősségérzetet tanúsítanak gyermekeik iránt, mint hajdan. A statisztikai felmérés kimutatta, hogy nagyon sok a gyermekét egyedül nevelő apa. Azok a férfiak, akik úgy döntenek, hogy válás után nem kötnek újabb házasságot, gyermeküket kiegészítő személyzetre bízzák, amíg a munkából haza érkeznek. A felmérésből az is kiderült, hogy az apa aktívabb és nagyobb felelősséggel viseltetik gyermeke iránt válása után, mint előbb. Felfedezi nemcsak a verbális érzelmeket gyermekével, de a kommunikáció világát is.

Az életből merített egyik példa:

A fiatal férj munkából hazajövet felesége levelét találta a konyhaasztalon. „Elmentem, ne keress - írta az asszony -, én tehozzád soha nem jövök vissza. Én téged soha nem szerettem. Ferkót csak azért szültem meg, mert anyyira rábeszélte. Hát most neveld!”

Mit csinálhat egy 27 éves férfi egy két éves gyerekekkel? - kérdezték az ismerősök

- Mit csinálhattam volna? - válaszolta ilyenkor az apa. Ferkót valóban én akartam, nemcsak rábeszéltem az asszonyt, de valósággal könyörögtem neki, hogy szülje meg a gyereket. Hát megszülte. Nem gondoltam, hogy képes lesz elhagyni bennünket. De sebaj! Megleszünk nélküle is... Szerencsémre a szomszédasszonyom elvállalta, hogy amíg megjövök a munkából, vigyáz a gyerekekre. Reggel átvizsem hozzá Ferkót, délután elhozom.

- És a többi teendő? Ki mos, ki főz, ki végzi a házimunkát? - röpködtek felé a kérdések.

- Én addig is segítettem a feleségemnek - mondta az apa -, most jobban belejöttem, mindent megtanultam...

Így teltek az évek. A gyerek óvodás lett, majd iskolás, később szakmát tanult, műszerész lett. Az apja mindent elkövetett, hogy a fia ne érezzen hiányt semmiben. Nem nősült meg, nem akart mostohaanyát a gyermekének. Ferkó csinos, jóképű ifjává serdült. Imádta az apját. Kettőjük között mély barátság szövődött. Az anyját többé sosem látta, nem is volt kíváncsi rá.

Eljött a nap, amikor Ferkó szárnyat bontott, kirepült a házból. Családot alapított, gyermekei születtek. De az apját nem hagyta el. Továbbra is együtt éltek, nagy egyetértésben

- Akárhogyan vesszük - mondogatta olykor

Ferkó -, apám feláldozta értem az ifjúságát, az egész életét, sosem tudom meghálálni, amit tett!

- Meghálálni? - nézett rá ilyenkor az apja -, én tartozom hálával a Sorsnak, hogy mellettem tudhatlak. Ha most kellene kezdenem a nehézségeket, ugyanúgy vállalnék mindent...

A fenti példa egy a sok közül, annak bizonyítására, hogy a kisgyermekükkel magukra maradt apák többnyire derekasan megállják a helyüket gyermekük ellátásában, gondozásában, nevelésében.

Felici Flaghi, a Tel-Aviv Egyetem antropológus professzora szerint:

- Az utóbbi időben Izraelben is gyakoribbá váltak a válóperek. Fontos szempont ilyenkor, mi történik a gyermekekkel? Ha az anyánál nincs jó kezében a gyermek, a törvény az apának ítéli. Az ilyen apák, dicséretükre legyen mondva, jelesen vizsgáznak „anyaszerepben is”.

Tudósok, pszichológusok vizsgálják a jelenséget. Szerintük az apai érzések manapság már a gyermek születése előtt felébrednek. A gyermekük iránti szeretet kifejezéséhez, felelősségérzetének fokozásához, hozzájárul az új terhesség-gondozási technika, az ultrahanggal történő vizsgálat, amely lehetővé teszi, hogy az apa már az anyaméhben lássa a magzatot, s úgy reagáljon rá, mint életük nagy művére. Ezek az „új típusú” apák többnyire asszisztálnak a szülésnél, részt vesznek a gyermek gondozásában, a közvetlen kapcsolat kialakulásában.

A Párizsban megrendezett Nemzetközi Szülészeti Kongresszus zsúfolásig megtelt ülésteremben kedves jelenet játszódott le. Bevonult egy csapat ifjú apuka, hátukon bébihordozóba ültetett csecsemőjével, cumisüveget lóbálva, derűs arccal, büszkén jelentették ki: „Ilyenek az új típusú apukák!”

Persze ezúttal is, mint minden szokatlanabb kezdeményezéskor, akadtak borúlátók, akik azt állították, hogy „az új típusú apukák divatja hóbort!” Nem egyéb, mint a férfiak törekvése, hogy megőrizték régi, domináns szerepüket. A különbség az - állították -, hogy a férfiak most nem kizárólag a nőn uralkodnak, hanem a gyermekeken is.

A társadalmi intézmények azonban pozitívan viszonyulnak a jelenséghez. Számos országban, így nálunk is, a szociális ügyosztályok segítik a gyermeküket egyedül nevelő apákat. Tanácsal látják el őket, rendszeres egészségügyi ellenőrzést végeznek a gyermekek körében, szükség esetén szociális nővéreket neveznek ki az apa segítségére.

Franciaországban „Apasági mozgalom” működik. A szervezet egyik célkitűzése: biztosítani az elvált apák gyermeknevelési jogát. Bizonyos vidékeken a gyermeküket egyedül

nevelő apák lakóközösségben élnek. Tanácsokkal látják el egymást. Ha a helyzet megkívánja, felváltva vigyáznak a gyermekekre, megetetik, megfürdetik, lefektetik amíg az apjuk dolgozik.

Eddig olyan gyermekekről esett szó, akik koruknál fogva nem szólhattak bele, kivel akarnak maradni szüleik válását követően. Sorsuk tőlük függetlenül pecsételődött meg. Ám az említett példák pozitívnak bizonyultak.

Lássunk olyan példát is, ahol a kiskorú gyermek óhaja - befolyásolhatja kivel akar maradni. Ám a bírói ítélet nem mindig dönt ennek megfelelően.

A most szóban forgó kisfiú hét éves volt, amikor szülei beadták a válókeresetet. Elsős és másodfokon a fiúcskát az anyjának ítélte a bíróság. A gyermek nem akart az anyjánál maradni, aki minden semmisségért kiadós veréssel büntette meg. Az apjához szökött. A rendőrök visszavitték az anyjához. A gyermek ordított, toporzékolt, hagyják az apjánál, vele akar maradni. Hiába volt minden. Visszavitték az anyjához. Ismét megszökött, ismét visszavitték, ismét megszökött...

Egyik ilyen alkalommal az apa ölébe vette a fiát, megkérdezte tőle:

- Mindenképpen velem akarsz maradni?

- Igen. Veled! - válaszolta a gyerek, s potyogtak a könnyei.

- Akkor mindent megteszünk, kisfiam, hogy így legyen! - nyugtatta meg az apa.

Csaknem két évig tartott a gyermek miatti pereskedés.

- Amikor az utolsó tárgyaláson meghallottam az ítéletet, hogy enyém a gyermek, mindketten zokogtunk örömben - mondta az apa. - Megérte a harc, a tárgyalásokon végig izgult órák, a rámenő szabad napjaim... Hordtam a gyermeket a pszichológushoz szakvéleményért, hogy rendben van-e idegileg, mert a sok herce-hurca őt is kimerítette, akárcsak engem.

A nevezetes naptól kezdve, egymás mellett él apa és fia, olyan boldogan, elégedetten, hogy bárki, aki látja, megirigyelheti...

Róna Éva

MI AZ IKREK

című két kötetes élményregénye új kiadásban ismét kapható. Megrendelhető a szerzőnél:

Róna Éva Rehov Shay Agnon 13/12

5560757 KIRIAT ONO

Ára: 100 sekel + postaköltség 10 sekel

Telefón: 03-5343853

Külföldi hívás esetén: +972-3-5343853



ARJE SINGER: A TANÁRNÓ

Ősz haja kontyban végződött. Arcán ráncokat szántottak az évek. Szemei jóságot árasztottak. Rendszerint mosolygott, és apró léptekkel közeledett a madarak seregéhez.

Az idő délután három, és a kis falu lakossága tudta az időt, mert a nyugalmazott tanárnó minden nap pont három óraker etette meg a Főtéren a madarakat. Bár a tanárnó nyugdíja nem volt magas, mindig szerepelt a kiadások között az a zsák búza, amit természetesen egyik volt tanítványa szállított a házhoz azzal a gondolattal, hogy így neki megkönnyíti az életét. Ebből a zsákból merített egy vödörrel és szórta szét a már várakozó madaraknak. Ilyenkor jelen voltak a közeli tó összes madarai. Elsőnek tolakodtak a görbecsőrű íbiszek. A második sorban a gögös kócsagok foglaltak helyet. Hátul a vadkacsák széles társasága nyugtalanul hápogott. Várták az ingyen kosztot.

Nagyobb veszekedésre nem került sor a madarak között. Valami illedelem irányította a madarak társaságát. Bár a levegőben a sirályok is megjelentek, krákoztak, de nekik mégis jobban ízlett volna halacska uzsonnára.

A nyugalmazott tanárnónak volt még egy elfoglaltsága a madarakon kívül. Esténként kiült a teraszára és kisebb gyerekeknek tartott beszámolót a madarak világáról. A kisleventék leültek a lépcsőre végig hallgatni az ilyen meséket. Volt ott szó mindenről, az íbiszek Hófe-

héreké lettek, szó esett Piroskáról kihagyva a farkast, és a vadkacsák társasága, mint Gulliver az óriások világában voltak bemutatva. A gyerekek addig maradtak, amíg a volt tanárnó ránézett órájára és hazaküldte őket lefeküdni.

Így folytatódott az élet napokon, heteken, hónapokon és éveken keresztül.

Aztán eljött egy nap, amikor bár az összes madár megjelent már két óraker, de a tanárnó hiányzott. Az égen nyoma sem volt felhőknek, a napsugár visszatükrözött a tó vízből. Háromkor sok falusi órájára nézett, mert valami hiányzott. A madarak egész ötíg ott csicseregtek, aztán ők is elmentek lefeküdni. A gyerekek benéztek a tanárnó ablakán, mert nem jelent meg a teraszon sem.

Ijesztő látványban részesültek. Szeretett messe mondjuk ott feküdt a padlón mozdulatlanul. A gyerekek értesítették a szomszédokat, akik kihívták a mentőket. Sziréna, felfordulás, két ember kinyitotta kívülről az ajtót. Pár perc múlva a hordágyon hozták ki a tanárnó tetemét.

Másnap, harmadnap és még az egész héten a madarak pontosan megjelentek.

A íbiszek tollai kicsit sötétebbnek tűntek, a kócsagok mély kitartással, míg a vadkacsák csiripelése hasonlított egy gyászindulóhoz. A madarak minden nap korábban távoztak. A látvány a falu népének nap-nap szomorúbb lett. A gyerekek már a következő naptól elmaradtak, mert ők tudták, nincs mese.

Úgy egy hónapra rá egy ember kiszórta a Főtéren a zsákból a megmaradt búzát. Hirtelen verebek serege támadta meg a szokatlan időben felszolgált uzsonnát.

A gyerekek pedig mással töltötték az estéket. Voltak, akik bújócskázta, voltak, akik otthonmaradtak, és szomorúan emlékeztek a nyugalmazott tanárnó meséire.



SÁNDOR JUDIT: Bűnszövetkezet...

Az életünket fenyegető Szabadgyökök Bűnszövetkezetét szándékozom leleplezni írással, ami több okból fontos számomra. Egyrészt én magam is szeretnék megmenekülni iszonyú tevékenységeik következményeitől, másrészt nem hagyom embertársaimat a bajban, értesüljön róla az Új Kelet népe, aki hallja adja át, hogy minél többen megmenekülhessünk rontásuktól.

A szabad gyökök élet-halál (öregedés) irányítói, rettenetes dolgokat művelnek tudunkkal és tudunk nélkül.

„A szabadgyökök (angolul free radicals) olyan atomok vagy molekulák, amelyek egy vagy több párosítatlan vegyérték elektronnal, vagy nyitott elektron héjjal rendelkeznek, vagyis olyanok mintha egy vagy több kovalens kötés szabadon lógna róluk. A szabadgyökök olyan molekulák vagy molekulafragmentek, amelyek külső elektronpályájukon egy egyedülálló, párosítatlan elektront tartalmaznak, emiatt igen fokozott a reakciókészségük. Rendkívül agresszívak és rövid életűek, hiszen nagyon gyorsan kémiai reakcióba lépnek más vegyületekkel elektron szerzés céljából,

és a folyamat végeredményben ahhoz vezet, hogy a célmolekula struktúrájában és funkciójában változást okoznak.

Az antioxidánsok és a szabadgyökök áthatják az egész életet - a redox biológiát alkotják. (Redoxreakciók azok a folyamatok amelyek az oxidációs szám megváltozásával járnak, az elektront leadó partner oxidálódik, az elektront felvevő partner redukálódik.)

A szabadgyökök nem mind rosszak és az antioxidánsok nem mind jók!!! Az élet tulajdonképpen a kettő közötti egyensúly.

A szabadgyökök károsító hatásukat azzal fejtik ki, hogy testünk ép sejtjeiből igyekeznek elvenni az ép elektront. Sejtromboló tevékenységük miatt sejtmelegnek is nevezzük a szabadgyököket.”

„Az antioxidánsok oxidációt gátló vagy késleltető anyagok, leggyakrabban az élő szervezetben illetve a táplálékban található természetes vagy mesterséges vegyületeket értjük alattuk. Rendszerint szerves vegyületek, de találhatunk közöttük vegyérték váltásra hajlamos fémeket, valamint fémorganikus komplexeket is.”

Ha valaki ezt eddig végigolvasta (és megér-

tette?) minden elismerésem, én magam nem értem, de ettől olyan izgalmas, és az élet már többször bebizonyította, hogy a tudomány útjai kifürkészhetetlenek ám csodálatosak, hát most ott járunk, kéz a kézben az olvasó, a szabadgyökök, az antioxidánsok, és én. A múlt heti írásom során világosodott meg számomra, hogy ezt a szabadgyök-ügyet nem szabad elhanyagolni. A „goji” (ejtsd gódzsi) bogyóról jutott eszembe, mely telis tele van antioxidánsokkal, és a Himalája kristályvízű folyói által öntözött arany színű napfényben fürdő Ningxia síkság minden más áldásával.

De az se keseredjen el, akinek nincs lehetősége goji bogyót enni, mert a világ telis-tele van antioxidánsokkal, annyi van belőlük, mint a „nyű”, csak tudni kell hol keressük. A jövő héten az ebben való kutatásaim eredményeiről fogok beszámolni, addig is járunk nyitott szemmel, ha valaki meglát egy nyitott elektronszállító atomot, amiről esetleg szabadon lóg egy kovalens kötés, hát ismerje föl, hogy a szabadgyökök bűnszövetkezetéből való és tegye meg az ilyenkor szokásos lépéseket. Például sürgősen szerezzen be egy fémorganikus komplexet!

ÍGY ZÁRUNK MI... KLUBDÉLUTÁN NAHARIÁN

A nagy nyári szünet előtti, utolsó összejevételünkön, 2015. május 26.-án (kedden) délután vidám, zenés évadzárót rendeztünk a megszo- kott klubhelyiségünkben, a WIZO házban.

A vendéglátók munkáját dicsérik az ízlése- sen megterített asztalok, és rajta a sok finom- ság, diós és kakaós fonott kalács, a külalakra is lenyűgöző és csupa tejszínhabos gesztenye- püré, és a jól lehűtött görögdinnye szeletek. Az elmaradhatatlan sós falatkák (rágicsák), a több folyadék fogyasztás érdekében.

A műsor első részében Ariel szintetizátoron játszott, és énekelt nekünk. Mi, a zene ütemére tapsoltunk és időnként vele együtt énekeltük a jól ismert melódiákat.

Pihenés képen Szináj Gerson mikrofont ra- gadott, és elénekelt a „Csínom Palkó-Csínom Jankó kezdetű katona dalt - zenés aláfestés- sel. Nagy sikert aratott, vastapsot kapott elis- merésül, méltán mert a zenészt is betanította erre a dalra.

A szünetben ha lehet még tovább emelkedett a vidám hangulat, elmondtam néhány régi és újabb viccet, nagy sikerrel.

Az összejevétel második részében a prózáé volt a főszerep. Rausnizt Éva a tehetséges fes- tőnőnk, a mi múzsánk, szép lírai versét szaval- tam el, - nagy átéléssel." A gyöngyszemek pe- regnek címmel."

A versében a múltó időről, az óra járásáról ír, úgyhogy a folytatásban - kapcsolódva a témá- hoz -, az elmúlt időkre emlékeztünk vissza kö- zösen. Mégpedig a nagy elődeink által gondo- san megszerkesztett „Jubileumi értesítő 1996” c. kiadványból olvastam fel részleteket. Háju zmanim - voltak idők - mondták többen.

A folytatásban az eltelt időszak munkájáról és eredményeiről hallhattunk, az eltelt hét hó- nap tükrében. Ugyanis a klubunkat 2014.no- vember 4-én (kedden) nyitottuk meg, és ma

2015. május 26-án (kedden) van az évzárónk. Erről az eltelt időszokról készítettem egy ösz- szefoglalót. Majd pedig a pénzügyi beszámoló- val fejeztem be az évértékelést.



Befejezésül mindenkinek megköszöntem az aktív részvételt és a megjelenést. A WIZO ön- kénteseinek ugyan úgy, mint az előadóinknak,

a segítőinknek, és azoknak is, akik anyagilag támogattak a kis közösségünket. Majd Klein Olga vette át a szót, és újra név szerint egy- től-egyig mindenkinek megköszöntötte a lelkes segítségét és a fáradozásait. Kiemelve engem, így köszönte meg a lendületes, fiatalos „csupa szív” munkámat, amit a közösségért végeztem.

Végezetül vörösborral koccintottunk, és ezu- tán a nyár köszöntése következett „Mit kíván- jak nyárra? Legyen ez a nyár olyan amilyent szeretnétek. Legyen ez a nyár olyan mint egy jó fagyalt. Egy kicsit édes, egy kicsit hús, egy kicsit színes.”

Mit kívánjak nyárra? A homokvárhoz homo- kot. A horgászoknak kukacot, a hegymászók- nak egy nagy hegyet. Hús fagyhoz friss tejet. Folyópartra fát, de nagyot. A vakációhoz 100- és 100 boldog napot.

De mindezek előtt erőt, jó egészséget ÁD MEA VÖESZRIM, legyetek egészségesek, hogy még sokáig tudjunk egymással találkozni. Jö- vőre, veletek, ugyanitt, ugyanekkor tovább tudjuk folytatni a Magyarul Beszélők Klubját.

Mindehhez béke kell, hát valamennyiünk- nek ezt kívánom SHÁLOM IZRAEL !!

A barátság, és az összetartozás szép példája a miénk. Ugyanis a nyári szünet ideje alatt is rendszeresen találkozni fogunk, közkívánatra a nyári találkozó helyünkön a PINGVIN kávé- házban. Minden kedden du. 18-órától. A klub- tagokon kívül szíves hívunk és várunk közénk minden magyarul beszélő érdeklődőt.

Így az újság hasábjain keresztül is üdvözle- tünket küldjük egykori klubtagunknak FAR- KAS PESZINEK (Juditnak) Haifára. Minden jót, sok boldogságot, de mindenképp előtt to- vábbi jó egészséget kívánunk valamennyien. Sok szeretettel a Naharia Magyarul Beszélők klubjától.

Dávid Marinka

Meséld el gyermekeidnek...

Könyv a Csillagos házakról

2014. júniusában volt 70 éve, hogy a buda- pesti zsidóságot kényszerlakhelyre, csillagos házakba költöztették. 2014-ben nagyszabású program indult azzal a céllal, hogy feltárja az egykori csillagos házak történetét.

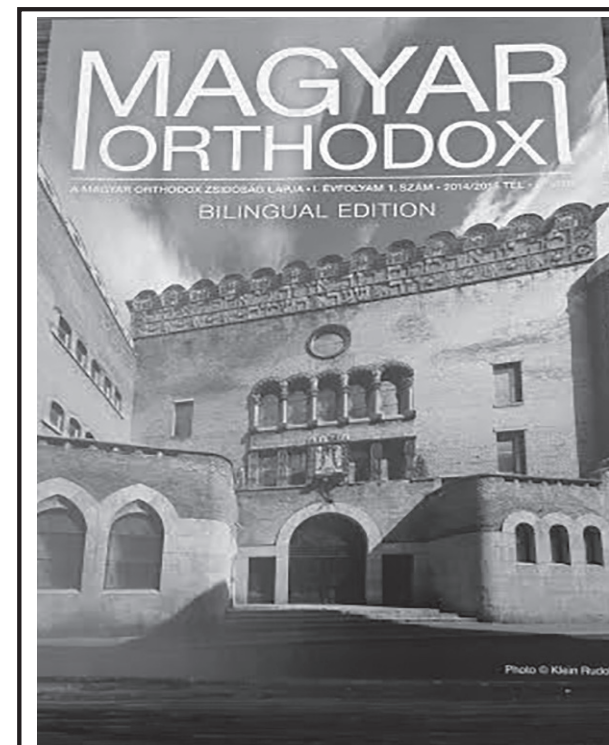
A visszaemlékezések most könyv formájá- ban megjelentek. A Csillagos házak - Embe- rek, Házak, Sorsok kötet gondos válogatás és csoportosítás után közel 90 visszaemlékezést tartalmaz. A visszaemlékezéseket fotók, doku- mentumok egészítik ki. A magyar kiadás után az angol nyelvű kiadás hamarosan várható.

A családi történetekből világosan kirajzo- lódik a zsidó családok közös sorsa a kor Bu- dapestjén. A Csillagos házak- Emberek, há- zak, sorsok könyv a történelemkönyvekből ismert száraz tényeken túl azt mutatja be az

olvasóknak, hogyan éltek az emberek, hogyan birkóztak meg az embertelen körülmények- kel, a megaláztatással, családjuk szétesésével, családtagjaik elvesztésével. A borzalmakat túlélők egy része elhagyta Magyarországot és egyebek között Izraelben, az Amerikai Egye- sült Államokban vagy Svédországban telepe- dett le.

Szeretnénk, ha a könyv minél több érintett- hez, illetve azok hozzátartozóihoz, leszárm- zottaihoz eljutna, így az Izraelben élő ma- gyarság is megismerhetné a csillagos házak történetét, talán ily módon is elősegítve a máig tartó trauma feldolgozását.

Érdeklődés: Nagy Tímea,
diasporalibrary@gmail.com,
Tel: 054/3911-831



**A KÖVETKEZŐ HETI, JÚNIUS 11-I
LAPSZÁMUNKBAN INGYENES
PÉLDÁNY A MAGYAR ORTHODOX
CÍMŰ LAPBÓL.**

EGY MAKEDÓN KIRÁLY, AKI MEGHAJOLT A SZENTÉLY FŐPAPJA ELŐTT

Keller Tibor összeállítása Nagy Sándorról

III. Alexandrosz makedón királyt a történelemben Nagy Sándor néven is ismerik. Született i.e. 356 júliusában Pellában, Makedóniában, elhunyt i.e. 323. júniusában, Babilonban. I.e. 336-tól haláláig uralkodott.

Plutarkhosz születése napját az Attikai naptár hektambaioni hónapjának hatodik napjára teszi, ami július 20-ának vagy 21-ének felelhet meg. Viszont az i.e. IV. század csillagászati, vallási és polgári naptárai nem estek egybe, így szinte lehetetlen megadni Alexandrosz születésének pontos dátumát. Amit ráadásul Arisztobulosz októberre tesz. Szülei az Alexandrosz nevet adták neki, amit két korábbi makedón király is viselt, és a név jelentése: „férfiakat védelmező”. Apja II. Filipposz makedón király volt, akinek valószínűleg ő volt az első fia. De nem eleve trónörökös, mert az akkori Makedóniában még nem ismerték az elsőszülöttség jogát. Anyja Olimpiasz Filipposz hét vagy nyolc felesége közül a negyedik. Olimpiasz epheroszi Moloszok házából való, I. Neoptolemosz királynak volt a leánya. Filipposz és Olimpiasz akkor találkozott egymással, amikor egyszerre avatták őket be a Szamotrakéi vallásos szertartásba. Filipposz beleszeretett, és mivel Olimpiásznak mindkét szülője halott volt, fivérének, Arümbasznak a beleegyezésével vette el feleségül i.e. 357-ben. Alexandrosz apai ágon az Argoszi dinasztia tagjaként Karanosz, a makedónok első királya révén Heraklészről származtatta magát, anyai ágon Neptolemosz (nem keverendő össze azonos nevű nagypapjával) révén Achilleusztól és annak nagypapjától, Aiakosztól, aki Zeusz fia volt. A későbbiekben Alexandrosz tudatosan úgy is viselkedett, mint Heraklész és Akhilleusz egyenes ági leszármazottja, és szívesen tulajdonított magának e hősokeket idéző jellemvonásokat. Alexandrosz másodunokatestvére volt az ünnepelt hadvezérnek, Pürthosznak, aki Hannibal szerint -forrástól függően- minden idők legnagyobb, vagy Alexandrosz után, második legnagyobb hadvezére volt. Egyetlen édestestvére a Kleopátra nevet viselte.

Minthogy az ókori világban szinte nincs olyan jelenség, amit ne övezne legenda, itt is jelen van egy történelmi legenda. Plutarkhosz szerint Olimpiasz a Filippossal töltött nászéjszaka előtti éjjel azt álmodta, hogy vihar támadt, és villám csapott a méhébe, amely nagy lánggal fellobbant, a láng betöltötte a szobát, majd kialudt. Filipposz később, már a házasság megkötése után azt álmodta, hogy elzárta felesége méhét, és a pecsét mintha oroszlánt ábrázolt volna. Egy másik alkalommal pedig az alvó Olimpiasz mellett egy kígyó nyúlt el, és ez állítólag csökkentette Filipposz szerelmi vágyát, ezután már nem hált gyakran együtt a feleségével, vagy mert félt az asszony búbajosságától,

vagy mert azt hitte, hogy valami felsőbbrendű lényvel volt bensőséges kapcsolata. Ezek mind arra engednek következtetni, hogy a legendák szerint Alexandrosz apja Zeusz volt, hiszen a villám az ő jelképe. Egy legenda szerint, amely szintén álmon alapszik, Alexandrosz, amikor a Földközi-tenger keleti partján Phenikiából, illetve a mai Libanonból egyik hadjárata alkalmából Gázához (Aza) közeledett, megszállván útját ellátogatott Jeruzsálembe is. Ott találkozott a Szentély papjaival, és olyannyira barátságos volt a találkozó, hogy Alexandrosz



leszállt a lováról, és a meleg fogadtatás válaszként meghajolt a Szentély főpapja előtt. Környezete nagy csodálatára, hogy ilyen alázatosan közeledik a Szentély főpapjához, úgy érezte, hogy a környező makedón katonáknak magyarázattal tartozik. Elmondta, hogy a közeledése egy álmán alapszik, amelyben maga előtt látott a főpaphoz nagyon hasonló alakot, és ez váltotta ki a rendkívüli gesztust.

Gyermekevei: hétéves koráig Lanike volt a dajkája. Az energikus Alexandrosz kordában tartása még a jószívű dajkának is komoly próbatétel lehetett, amit Alexandrosz élete végéig tartó szeretetével hálált meg. Mint minden előkelő makedón fiatal, Alexandrosz is már nagyon kicsi korában elkezdte tanulni a lovaglást, amit aztán egész életében mesterfokon űzött. Amikor Alexandrosz tízéves volt, egy lókereskedő hozott apjának egy lovat eladásra. A ló senkit sem engedett a hátára ülni, hanem hátsó lábára állva szüntelenül ágaskodott. Mire Filipposz megparancsolta, hogy a vad, fékezhetetlen lovat vezessék el. Ekkor azonban Alexandrosz megpróbálta megszelídíteni, ami sikerült neki. Észrevette, hogy a ló saját, ideoda mozgó árnyékától riad meg. Erre Alexandrosz a kantár száránál fogva a nappal szembe fordította, amitől megszűnt a ló félelme. Sok

olyan történet keletkezett az idők során, melyek Alexandroszt már gyermekkorában olyan tulajdonságokkal ruházták fel, amelyek mintegy előrejelzik későbbi nagyságát.

Neveltetése: Tizenhárom éves korában apja úgy gondolta, hogy gondosabb oktatásra van szüksége, ezért elkezdett tanítót keresni neki. Többek között olyan jelölteket utasított vissza, mint Iszokratész, vagy Pszeuszipusz, pedig utóbbi Platón követte az Akadémia élén. Filipposz végül Arisztotelészt választotta, aki elfogadta az ajánlatot, hogy Alexandrosz tanulmányait felügyelje. Arisztotelész cserébe azt az ajánlatot kapta, hogy szülővárosát, Sztageirát, melyet Filipposz korábban lerombolt, újraépítik, és visszatelepítik a korábbi lakóit. Egy másik legenda szerint Alexandrosz magával vitte hadjáratai során az Arisztotelésztől kapott, az orvostudománnyal kapcsolatos jegyzeteket, és Arisztotelész azt tanácsolta neki, hogy görögöknek legyen vezére, a barbárok pedig zsarnoka, az előbbiekkal bánjon úgy, mint a barátaival és rokonaival, az utóbbiakkal pedig úgy, mint a vadállatokkal és a növényekkel.

I.e. 336-ban megindult az expedíciós haderő Kis-Ázsia felé. Ezzel egyidejűleg pedig Filipposz bejelentette Alexandrosz egyetlen édestestvéreinek, Kleopátrának és Olimpiasz fivérének az esküvőjét. Alexandrosz ugyanebben az évben, közvetlenül apja halála után lépett trónra, a palotában tartózkodó nemesség őt kiáltotta ki királynak és uralkodónak ismerte el. A Korintoszban összeülő Szinhedrion (főtanács) szintén megerősítette Alexandroszt az apja által teremtett tisztségben.

Alexandrosz hadjáratainak egyik fontos vetülete, amely a Szentföldet érintette, hogy megengedte a hitélet újjászervezését, és hálaként a zsidó lakosság fogadalmat tett, hogy Alexandrosz látogatása nyomán az abban az évben született fiúgyermeket Alexandernek fogják nevezni. Majd pedig a mai Netanjától északra eső folyó nevét Alexander folyóvá változtatták.

Megjegyzések:

Pella: A mai Görögország területeként létező Makedónia ősi városa, az ókori Makedón Királyság fővárosa

Plutarkhosz: görög író, az i.sz. I. század közepén-végén élt és alkotott

Attikai naptár: az ókori görögök által használt naptár
Arisztobulosz: görög történész, Alexandrosz kortársa
Zeusz: az ókori görög mitológiában az istenek és a mindenség királya

Heraklész: görög mitológiai hős, Zeusz egyik fia
Akhilleusz: görög mitológiai alak, a trójai háború hőse
Platón: az ókori görögök egyik legjelentősebb filozófusa

Arisztotelész: ókori görög tudós, filozófus, a modern tudományok atyja, Platón tanítványa



DARVAS ISTVÁN RABBI MAGYARÁZATA BEHÁÁLOTCHÁ

Jelentése: midőn meggyújtod

„Áron így cselekedett, a lámpa előrésze felé tette föl annak mécseit, amint parancsolta az Örökkévaló Mózesnek”(8:3).

Rási szerint e pászruk Áron dicsőségére van, mert nem változtatott (a parancson). Jogos a kérdés: mi abban a különleges, hogy a főpap úgy cselekedett, „amint parancsolta az Örökkévaló Mózesnek”? Senkiben fel sem merül, hogy egy cádik, akár csak a legkisebb részletben az isteni előírástól eltérően cselekszik!

A Szfát Emet (1847-1905, a guri rebbe, Jehuda Leib) szerint: „az ember első alkalommal égő lelkesedéssel teljesíti a micvákat, azonban a későbbiekben ez alábbhagy. Áron - miként azt Rási írja - nem változtatott, hanem 39 éven át minden este ugyanazzal a belső tűzzel végezte feladatát, mint az első esetben”.

Más magyarázat szerint Áron a viselkedésén nem változtatott, hanem a megtisztelő feladat dacára, megmaradt annak a békés és szerény embernek, mint amilyen az isteni megbízást megelőzően volt.

„És a nép panaszkodott, visszatetszően az Örökkévaló fülei hallatára; meghallotta az Örökkévaló, fölgerjedt a haragja és égett közöttük az Örökkévaló tüze és megemészttette a tábor szélét”(11:1).

Ezzel kapcsolatban írja Rábénu Bahjé ben



Áser: „A zsidó embernek kötelessége, hogy örömmel és a Teremtőbe vetett erős hittel menjen a Szentföldre. Még akkor is, ha az út fárasztó és nehéz, tilos átadnia magát félelemnek, elkeseredettségnek. Isten azért haragudott meg a panaszáradatot hallva, mert annak kiváltó oka a megterhelő út és a nem megfelelően vélt élelmézés volt, holott figyelembe kellett volna vennie a vándoroknak, hogy az Örökkévaló utasítását követve indultak el az úton arra a földre, melyet őseiknek ígért.

„És adtam a levitákat, átadva Áronnak és fiainak Izrael fiai közül, hogy végezzék Izrael fiainak szolgálatát a gyülekezés sátorában és engesztelést szerezzenek Izrael fiaiért, hogy ne legyen Izrael fia között csapás, midőn oda lépnek Izrael fiai a szentélyhez” (8:19).

E versben öt alkalommal szerepel az „Izrael fiai” kifejezés, ami megegyezik a Tóra könyveinek számával, és ez a tény bölcseink szerint arra vall, hogy a Tóra hangsúlyozni kívánja, mennyire kedvesek számára a zsidó nép tagjai.

A guri Rabbi Jichák Meir teszi fel a kérdést: „Vajon miért egy olyan pászrukban utal a Tóra Izrael gyermekeinek kedves voltára, melyben a levitáknak a gyülekezés sátrában végzendő feladatait részletezi? Válasza így hangzik: „e helyen arról olvashatunk, hogy a leviták ki lettek választva a törzsek közül arra, hogy „végezzék Izrael fiainak szolgálatát”. Egy ilyen helyzet feszültségeket szülhet, mivel a többi törzset érzékenyen érintheti, hogy nem ők kapták a különleges felkérést, azonban itt szó sem volt hasonlóról. Ötször említi a Tóra Izrael fiait, mert azt akarja tudatni: Noha öt különálló könyvet foglal magába, mégis együtt alkotják a Tórát, ugyanígy a zsidó nép esetében a kohénok, a léviek és a többi „egyszerű” zsidó együtt alkotnak népet”.

Sávuá tov mindenkinek!



HALMOS SÁNDOR: Mendele Mochér Szefarim^(2.)

„Koldusfalva” (Kabciél) a harmadik nevezetes hely, amelynek mozgalmas életét a „Siralom völgyében” c. mű festi le. Ez már valódi regény, romantikus bonyodalommal, a gettó fény- és árnyoldalaival. Az eddig rajzolt koldustípusok mellett bemutatja a katonafogdosót teljes gazságában, aki ármányos módon ártatlan gyermekeket rabol el szüleitől, és az emberhús-kereskedőt, aki cinikus ravaszsággal használja ki az éhező leánygyermeket. Félelmetesen suhog a felháborított író vesszeje az álszenteskedő társadalom hátán, óh, hogy sajog a szíve, mikor Izrael gyalázatáról kell írnia. De van kárpótlás: a regény két gyermekhősében, Herseleben és Slojmeleben. A szellemi zsidóság, a hagyományos, lelki életet élő zsidó nép szimbóluma a két gyermek, aki a bet hamidrás csendes magányában elmerül a tanulásban és a zsidóság patinás eszmevilágában éli ki magát.” Koldusfalva”-nak ez a másik naposabb oldala, itt már felveti a felvilágosodás, a haszkála is a fejét, amely olyan nemes alakokat termel, amilyet Rafael kereskedő személyében mutat be. Világos az út: ha a koldustarisznyától és annak mázsányi súlyú tudatlanságától szabadulni akar a gettó, akkor az irány nyugat felé mutat. Mendele nem rajong a radikális haszkáláért, amely minden régít, ősök örökségét, évezre-

dek kincseit a sutba dob. Mendele bársonyos kézzel, örömkönnyeiktől ragyogó szemmel simogatja a két tanuló gyermeket, szeretetének minden gyöngédségével kíséri mozdulataikat, ők a ki nem száradó forrásból táplálkoznak, amelyből Izraelnek mindig meríteni kell. De engedjete napfényt, levegőt a gettóba!

Ha Mendele többi munkáit korának szemével nézve értékeljük, akkor megértjük azt a bámulatot és hódolatot, amellyel kortársai neki adóztak. Ki merte addig a zsidó utca nyomorban megmerevedett nyugalma megbolygatni, ki vette észre a düledező romokat. Ki merte szavát felemelni a község basáskodó vezetői ellen. Mendele felnyitotta a félig lezárt, homályosan látó álmodozó szemeket, szatírája a húsba vágott, elevenjére talált, humora könnyeket fakasztva önismerethez vezetett, fölértesztette a népet.

Ha valamely finom érzékű történetpszichológus nyomon követné a mostani zsidó-újjaébredés zegzugokon keresztülmenő szárait, biztos eljutna egy vékony szálhoz, mely Mendelehez vezet. Szórszálhasogató pártlelkek Mendele a cionizmus, az újjaébredés tagadójának szeretnék feltüntetni, mert nem volt pártember, nem vett részt a mozgalomban. Aki igazán olvassa műveit az átérzi a megújulást hirdető

gondolatait, és a nép érezte ezt, mert nekik írt, hozzájuk szólt, és munkájának jelentős része először jiddis nyelven jelent meg. Mendeleben kortársai a zsidóság bajainak, vágyainak visszhangját, megszólaltatóját, tolmácsát látták, tőle tanultak egészségesen gondolkodni, a rútat megvetni, s a szépért lelkesedni. Az ő írásában olvasta először a szabad mozgásában korlátozott gettó szülött a természetfenségének és üdeségének rajzát, és úgy, hogy zsidósította az egész mindenséget. Mindent, amit látott írásaiban zsidó szint, ízt kapott. Ha megcsendült az erdő dala, ha a patak csobogott, mind mind egy bibliai, vagy talmudi, midrasbeli vagy kabbala-asszociációt teremt, idéz fel. Az egész természet a zsidónak és a zsidóról szól Sokszor zsoltári fenségig emelkedő himnusz írt és irgalmas lélekkel szól az állatokról.

Mára már kisöprődött a szenny, a gettó, és már csak azok értik Mendele, akik maguk is nagyapók. Az új korok szülöttei csak olvassák, de nem érzik. És idegenül állnak a személyek előtt.

Valaki azt mondta, ha az orosz, lengyel zsidóság eltűnne és csak Mendele művei, maradnának, meg lehetne írni belőlük életrajzukat.

Folytatása következik

Helyes megfejtést küldtek be:

Ashriel Judith Beer-Sheva
 Binder Vera - Ashdod
 Ezri Edith és Pista
 Farkas Ferenc - Netanja
 Friedmann Alice - Hadera
 Friedmann Idus - Kirját Bialik
 Friedmann Richárd - Bat-Jam
 Hár Koháv Lili - Ramat-Gan
 Horovitz Imre - Karmiel
 Kocsis Mária - Jeruzsálem
 Kreisler Gábor - Debrecen
 Molnár Mónika - Petah Tikva
 Navon Sarah és Shmuel - Árád
 Sámi Lajos - Debrecen
 Sarga Olga - HodHashron

Kérjük megfejtéseiket postán az Új Kelet, 49382 Petah-Tikva, Tsirlson 25. címre küldjék el. Telefonon a 052/7265-631-es számon várjuk a megfejtést. Email címünk: ujkelet@gmail.com

Múlt heti rejtvényünk helyes megfejtése:

Ripley a mélyben
Huligánok
A király nevében

Kérdések:

1. Az egyik legkisebb múzeum Tel Avivban a Ben Gurion Ház. Hol található a kétszintes épület?
2. Nemes Jeles László nyerte el a zsűri Nagydíját a 68. cannes-i fesztiválon. Mi a díjnyertes film címe?
3. Herman Wouk nagy sikerű író századik születésnapját ünnepelte május 27-én. A Brooklynban született író mely regényei mutatják be Izrael állam történetét?
4. Hányan látogatják Tel Aviv Central Parkját, a Yarkon Parkot évente?
5. Ki volt az az arab színész, aki elsőként játszott főszerepeket, nem csak statisztált a férfiszatárokkal mellett?



6. Stephanie Kwolek, amerikai feltalálónő megalkotta a kevlar nevű anyagot, amely ötször erősebb, mint az acél, könnyű és nem rozsdásodik. Mikor jelentették be találmányát a Du Pont cégnél, ahol negyven éven keresztül állt alkalmazásban?
7. Mikor vezették be az ablakadót Angliában?

GOGOL SZÍN-MŰVE	SZÉP KALOCSAI ÉPÜLET	SZÁJAT NAGYRA NYIT	2	SZEMÉLYERŐL	FELKAPASZKODIK VOLT	ÖSSZEOMLIK, ROGGYAN	RÓMAI 1000-ES	EMELET, RÓV.	ELÉG. LATINUL (SATIS)	KOSZTOLÁNYI DEZSŐ VERSE	PASSAUNÁL ÖMLIK A DUNÁBA
PARKOLÓ JELE	ZÓTYKÓLÓ				SOROLNI KEZD!		ÍRÓ (THOMAS) CSACSIHANG	RIN-TIN-... SZELLŐ			
POLCOS ÁLLVÁNY											
EXA		GYÖKEREK									HEBEHURGYA
STATISZTIKAI HIVATAL NÉVBETŰI		ELŐTAG: FÉL-									
MAI NEVE: ISZTAMBUL				TILTÓSZÓ	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ		KÖTŐSZÓ	NULLA, SEMMI		MEGŐRÖL	
						TESTES KUTYA			A MÉLYBE BELSŐ SZERV		
BAZ MEGYEI TELEPÜLÉS							SZÉKELY FIÚ TAMÁSI MŰEIBEN				
SZAPPANMÁRKA				FRANCIA MEGYE-KÖZPONT			BAKONYALJI FALU				
PERU FŐVÁROSA							REGÉNY SZEREP-LŐJE				
AZ OXIGÉN VEGYJELE		SZEGVEGEK!			IDE-ODA A FOLYOSÓN FÉLNE!	SVÁJCI VÁROS	PULYKA-SZELET!		JELET VÉS	RUHÁT PORTALÁNIT	
1		PERONON BÚCSÚZIK	Z						SZEMMEL ÉRZÉKEL MONGOL KÁN VOLT		
					ÁGY LABDÁT KÉZZEL ÉRINT						
DÉLIGYÖMÖLCS	NÉMÁN TÚZÓ! GABONAKÖTEG			MOTORT OLAJÓZ			TÁVOLI ROKON KUTYA			ÉSZTORSZÁGHOZ TARTOZÓ SZIGET	
LÓBETEGSÉG				KIVER A FEJÉBŐL							BEBORÍT
						CITROMBÓL FACSARJÁK	MOHÓN ESZIK SÉRTETLEN				
ARCHEOLÓGUS				FOGADÁSÁRA			TOROK				
MAGOT HINT				SIEMENS			FRANCIA AUTÓJEL				
LATIN KÖTŐSZÓ			3								

TANÁR ÚR KÉREM

8. Melyik dél-amerikai ország fővárosa Port-au-Prince?
9. A csicseriborsó (humusz) finom és egészséges. Hogyan készíthetünk belőle egészséges rágcslálnivalót?

Válaszok:

1. Izrael első miniszterelnökének lakóháza a Ben Gurion Boulevard 17. sz. alatt áll. A látogatók megtekinthetik Ben Gurion könyvtárát, a család hálólhelyiségeit és a szobát, ahol Ben Gurion dolgozott. Ingyenes tárlatvezetés segítségével jobban megismerhetjük a ház szerepét Ben-Gurion életművében.
2. A rendező első nagyjátékfilmje, az auschwitzi koncentrációs táborban játszódó Saul fia, a kritikusok díját is megkapta az idén Cannes-ban.
3. Herman Wouk a Remény, és a Dicsőség c. regényei Izrael háborúit végigharcoló katonák és családjuk történetén keresztül, az állam függetlenségéért és fennmaradásáért vívott, élet-halál harcot mutatja be. Első világsikerű regénye a Zendülés a Caine hadihajón, amelyet többek között a Forrongó világ, Háború, Végső győzelem, Hajsza, Kívül-belül, és az Én Istenem c. művek követtek.
4. A város „zöld tüdeje” körülbelül 16 millió látogatót vonz minden évben. A nagy kiterjedésű városi park séta- és kerékpárutakkal, több túcat játszótérrel, botanikus kertekkel, sportlé-

tesítményekkel büszkélkedhet. Ezenkívül mini állatkertek és mesterséges tavak is találhatóak a Yarkon mentén elhelyezkedő parkban, amely Észak-Tel-Avivtól a Földközi-tengerig követi a folyót.

5. Faten Hamama, Egyiptom egyik legnagyobb színésznője, filmproducere 1939-ben jelent meg először filmvászonon, mindössze hét évesen. Sok filmjében a háromszoros Golden Globe-díjas színész, Omar Sharif volt a partnere.
6. A különösen ellenálló és erős anyagot 1966-ban szabadalmaztatták. Kwolek találmányát használták rendőrségnél és a katonaságnál, golyóálló mellény alapanyagaként. Ezenkívül sokféleképpen hasznosítják, mint erős kábelt a tengeralatti távközlésnél, hidak felfüggesztésére, sportruházatként, de kenuk alapanyagént vagy konyhai serpenyőként is kiválóan bevált.
7. Angliában 1695-ben vetették ki az ablakadót, amelynek következtében az emberek befalazták az ablakokat.
8. Port-au-Prince a Karib-térségben fekvő Haiti fővárosa. Kilenc millió lakosának többsége afrikaiak leszármazottja. Az egymást követő katonai diktatúrák miatt Haiti ma Amerika legszegényebb állama, fő terménye és a legfontosabb exportcikk a kávé.
9. A főtt csicseriborsót megszártjuk, meglocsoljuk kevés olíva olajjal és kétszáz fokon előmelegített sütőben sütjük 20-25 percig. Miután elkészült, márcsak meg kell sózni, majd borsozni. Kis füstölt paprika is kellemes ízt ad neki. Ötletes, laktató rágcslálnivaló.

TEPSIBEN SÜLT BURGONYÁS ÉTELEK

Balázs Ibi heti receptajánlata



Tepsiben sült burgonya párolt hallal

Hozzávalók: 1kg burgonya, 400g halfilé, 2 zöldpaprika, 2 érett paradicsom, 40g olaj, 40g vaj, 2 dl tej, 60g hagyma, só, törött bors.

Elkészítése: A kockára vágott burgonyát sós vízben puhára főzzük, leszűrjük, áttörjük, majd forró tejjel és a megolvasztott vajjal simára keverjük. Az apróra vágott hagymát olajban megfonnyasztjuk, belekeverjük a megmosott, felszeletelt halfilét, egy kevés vizet öntünk alá, hozzáadjuk a karikára vágott zöldpaprikát, a lehéjazott, felszeletelt paradicsomot, megborsozzuk és megpároljuk. Egy tűzálló tálat kizsírunk, belesimítjuk a püré egyik felét, ráterítjük a megpárolt halat, és betakarjuk a püré másik felével. A tetejére hideg vajdarabokat tördelünk, és forró sütőben megsütjük.

Tepsiben sült burgonya savanyú káposztával

Hozzávalók: 1 kg burgonya, 500g savanyú káposzta, 1 szál sárgarépa, 50g olaj, 10g vaj, 2,5 dl tej, 2 tojás, 1 dl fehérbor, só, törött bors, 60g hagyma.

Elkészítése: A kockára vágott burgonyát sós vízben puhára főzzük, leszűrjük, áttörjük, hozzákeverjük a forró tejet meg a megolvasztott vajjal, és jól összedolgozzuk. Mikor kihűlt, beleöntjük a 2 tojást, és simára keverjük. Az apróra vágott hagymát olajban megfonnyasztjuk, belekeverjük a kifacsart, apróra vágott savanyú káposztát, a megreszelt sárgarépát, felöntjük a borral, megsózzuk, megborsozzuk, és puhára pároljuk. Egy tűzálló tálat kizsírunk, belesimítjuk a püré felét, ráterítjük a megpárolt káposztát, és betakarjuk a maradék pürével. A tetejére vajdarabokat tördelünk, és mérsékelt tűzön megsütjük.

Tepsiben sült zöldséges burgonya

Hozzávalók: 1 kg burgonya, 300g zöldség (sárgarépa, karalábé, petrezselyemgyökér, karfiol, zöldborsó), 100g friss gomba, 80g füstölt sajt, 120g vaj, egy kevés tej, 40g hagyma, só, törött bors.

Elkészítése: A burgonyát sós vízben puhára főzzük, leszűrjük, áttörjük, és egy kevés tejjel kikeverjük. A megreszelt zöldséget 100g vajban puhára pároljuk. A megmaradó vajban üvegesre fonnyasztjuk az apróra vágott hagymát, belekeverjük a gombát, megsózzuk, megborsozzuk, és szintén puhára pároljuk. Egy tűzálló tálat kizsírunk, az aljába belesimítjuk a püré egy részét, ráterítjük a párolt zöldséget, majd ismét egy réteg burgonyapüré és a gomba következik. Az utolsó réteg burgonyapürét meghintjük reszelt sajttal és hideg vajdarabokkal, majd a burgonyát forró sütőben ropogásra sütjük.



FEDDEZD FEL A HÉBER NYELVET!

Röviden szólva

A héber nyelv sajátossága a tömörség. Egy irodalmi mű héber fordítása terjedelemben általában rövidebb, mint az eredeti.

Ezt pedig csak fokozza, hogy előszeretettel alkalmaz rövidítéseket. A két vagy három szóból álló fogalmak vagy intézmények nevei kezdőbetűiből álló rövidítéseket – héberül ráséj tévot (ראשי תיבות) – kapásból felismerhetjük a betűk között elhelyezett kettős felsővesszőkről.

Vallásos tárgyú iratok, szórólapok, újságok fejlécéről nem maradhat el a ב"ה (BÉT-HÉ), ami a Báruch háSém (ברוך ה'), az áldott az Örökkévaló rövidítése, ahol a ה' maga is rövidítés: a négybetűs Istennév. Vallásos emberek levelei általában a ב"ס betűkkel kezdődnek, ami a bösziátá dis'májá (בסיעתא דשמיא), azaz Isten segítségével arameus kifejezés „ráséj tévot”-ja.

Lapunk címfelirata alatt egykori főszerkesztőnk, dr. Marton Ernő neve mellett látható a ז"ל rövidítés, ami a zichro livráchá (זכרו לברכה), vagyis az áldás emlékére szavak helyében áll. Nagy rabbik, „cádikok”, vagyis igaz emberek neve után a „zécher cádik livráchá” (זכר צדיק לברכה) dukál, amit a ז"ל betűkkel jelölnek.

A zsidó hagyomány alapja a héber Biblia, amit három fő összetevője: a Tóra (Mózes öt könyve), a Próféták könyvei és az Iratoknak nevezett ősi tekercesek, héberül Torá, Nöiim, Ktuvim (תורה, נבאים, כתובים). rövidebben a Tánách (תנ"ך). Ezt így is ejtjük, míg az előbbieket esetében kimondjuk a teljes szavakat.

Izrael országát héberül Erec-Jiszráélnek – ארץ ישראל – nevezük: közkeletű rövidítéssel א"י (ALEF-JUD).

Érdekességképpen megjegyezzük: a Palestina brit mandátum által kibocsátott font-bankjegyeken az angol „Palestine Pound” felirat alatt a „Font palestinái” (פונט פלשתינאי) héber felirat állt, mellette csak zárójelben lehetett az (א"י).

Ilyen rövidítések a zsidó családnevekben is megjelennek. A gyakori Katz családnévnek például semmi köze a macskához (németül ezt jelenti), inkább a kohanitákhoz, a 3300 évvel ezelőtt élt Áron főpap leszármazottaihoz: a כ"ץ (KÁF-CÁDI) a kohén cedek (כהן צדק) rövidítése, amit talán az igaz Isten papjaként fordíthatnánk.

A Szegál (סג"ל) családnév is a Templom-szolgálat emléke: a szegel leviim (סגל לויים), vagyis a leviták kara, akik a Szentélyben az istenszolgálatot ellátták. Marc Chagall, a legnevesebb zsidó festőművész eredeti neve Moise Szegálov volt.

A középkor egyik legnevesebb zsidó Tóra-magyarozója, akiknek munkássága a mai zsidó életre is rányomja a bélyegét, Slomo Jicchaki rabbi – רב שלמה יצחקי – volt (1040 – 1105), akit rövidítés-nevén inkább Rási-ként (רש"י) ismernek.

A másik középkori, nagytekintélyű bölcs Rabbi Mose ben Majmon – רב משה בן מימון – (1204 – 1137)) orvostudor és rabbi, akit neve

kezdőbetűiről inkább a Rambam (רמב"ם) néven ismernek.

Hadd büszkélkedjen e sorok írója is a maga kabbalista őseivel. Apai-nagyanyai dédapám, Nack Mihály családneve is ilyen rövidítéses, szaknyelven abbreviációs név. A németesen hangzó Nack, héber írással נ"ק a nécer kdosim (נצר קדושים), vagyis mártírok ivadéka szavak rövidítése.

A zsidóság körében aktív haszid mozgalom a kiindulási helyéről Lubavicsinak is nevezett Chabad (חב"ד). A hárombetűs rövidítés a bölcsesség, értelem, tudás, héberül a chochmá, biná, dáát (דעת, בינה, חכמה) szavakat rejti magában.

A mindennapi fogalmak is bővelkednek a rövidítéses kifejezésekben. Az értéktöbblet-adó, a máám (מע"מ) „leánykori neve” mász erech muszáf (מס ערך מוסף). A báám (בע"מ) a böérávon mugbál (בערבון מוגבל) szavak közkeletű rövidítése. A Nátbág (נתב"ג) a Ben Gurion repülőter, héberül námál-toufá Ben Gurion (נמל תעופה בן גוריון) kezdőbetűi.

A máám és a Nátbág kifejezéseket így, rövidített alakban is ejtik; a báám-ot hol így, hol rövidítetlen formájában.

Legközelebb, ha a Jó Isten is úgy akarja, vagyis א"י – im jirce háSém (אם ירצה ה') – innen folytatjuk.

Halmos László

Héber nyelvtanítás: 052-3260834

izraelihrlevel@gmail.com

MŰSORAJÁNLÓ

Június 4 csütörtök	Június 5. péntek	Június 6. szombat	Június 7. vasárnap	Június 8. hétfő
<p>TV1</p> <p>15:30 Borraivaló nélkül 16:00 Kihívások 2014 16:15 Álomvilág 16:30 Híradó gyerekeknek 17:34 Híradó gyerekeknek 18:00 Este hatkor 19:00 Rádás 19:58 Mabat 21:05 Hol élsz te? 21:50 Édenkert nőknek 22:45 CSI- New York 23:30 Hírek</p> <p>TV2</p> <p>06:20 A reggel világa 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk 12:30 Központi játszma 13:00 Eicler Jakov 13:30 Biztos recept 13:45 Dan és Mozli 14:15 Állatok 14:30 Huszonhárom perc 15:00 A nap hívása 16:45 Első kiadás 17:30 Média 18:00 Hatórás vendégünk 19:00 Gideon és BenSimon 19:58 Hírek 21:00 Hat anya 22:30 80-as évek 23:15 Ivri Lider 23:45 Az éjszaka hírei</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok 07:00 Slovenski utrinki 07:30 Alpok-Duna-Adria 08:00 Híradó 08:25 Charly, majom a családban 09:10 Jamie 15 perces kajái 09:35 Világörökség 09:55 Labdarúgás 11:00 Család barát 13:00 Híradó 13:45 Jamie 15 perces kajái 14:15 Kívánságkosár 16:10 Lola 16:55 Charly, majom a családban 17:45 Szerencse híradó 18:00 Ridikül 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:35 Don Matteo 20:35 Szívek doktora 21:25 Szálka - avagy Bagi és Nacs megakad a torkán 22:25 Munkaügyek 22:55 Nemzeti Összetartozás Napja 23:50 Trianon-nap 00:00 kult.hu</p>	<p>TV1</p> <p>15:00 Kérdezd a rabbit 15:30 9-2-9 16:30 Híradó 16:57 Pénteken ötkor 18:00 Így történt 18:30 Szombatfogadás 19:00 Egyetek velem 19:30 Jönnek a zsidók 19:58 Napló 21:30 Szökés az Alcatrazból 23:45 Tíz apróság</p> <p>TV2</p> <p>06:00 Sэфjáték 06:20 A reggel világa 10:00 Zárszámadás 10:30 Média 11:00 Izraeli hullámsáv 11:30 Ételek, amelyek történelmet csináltak 12:00 Ellenzék 12:30 Egészségünk 13:00 Üzleti ügyek 13:30 Arabnyelvű hírek 14:00 Toker, pénteken 15:00 Ifjúsági híradó 15:30 Biztos recept 16:05 Erről beszélünk 17:30 Azt mondják itt volt 18:00 101-es szoba 18:30 Aranyketrec 19:58 Péntek esti stúdió 21:30 A nemek csatája 22:45 Ünneplés 23:15 Randevú a sötétben</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok 07:00 Életkerék 07:30 Hazajáró 08:00 Híradó 08:20 Charly, majom a családban 09:10 Jamie 15 perces kajái 09:35 Don Matteo 10:35 A szenvedélyek lángjai 11:25 Család barát 13:00 Híradó 13:45 Jamie 15 perces kajái 14:15 Kívánságkosár 16:25 Lola 17:10 Charly, majom a családban 18:00 Ridikül 19:00 Híradó 19:25 Labdarúgás 22:35 Columbo 00:15 King <i>Egy családügyi bírót holtan találnak a lakásában. Egy kombinéval fojtották meg. A képbe kerül egy féltékeny férj és a zűrös életű lánya.</i></p>	<p>TV1</p> <p>07:30 Gyermekműsorok 10:00 Borraivaló nélkül! 10:30 Mélyvízben 11:00 Történetmesélők 12:00 Mábát seni 13:00 Gépesített baba 14:00 Zenészek 14:45 Tesztvezetés 15:15 Hatvan perc 16:00 Glóbusz 17:00 Hírek 17:30 Telecinema 18:00 A séf segítségével 18:55 Szombatfogadás 19:25 Megható lelkek 19:58 Hírek 21:00 Világlátó 22:00 A zsidó otthon 22:30 Libanoni számla</p> <p>TV2</p> <p>06:20 Kidon és BenSimon 06:45 Jogi ügyek 07:30 Fiatalok híradója 08:00 Segev konyhája 08:30 A nap hívása 09:30 Sэфjáték 11:00 Azt mondják itt volt 11:30 Lelki beszélgetés 12:00 Izrael felfedezése 12:30 Kidon és BenSimon 13:15 Biztos recept 13:45 Erről beszélünk 16:15 Aranyketrec 17:30 Világrend 18:05 Sajtópáholy 19:58 Híradó 21:30 Bajnokok ligája 23:45 Ünneplés</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok 06:55 Világnézet 07:25 Kerékpártúra 08:00 Híradó 08:30 Család-barát 10:05 A varázslatos Lassie 11:40 Világörökség 12:00 Hazajáró 12:30 Csodabogár 13:00 Híradó 13:45 WTCC-túraautó 14:10 Ízőrzők 14:40 Don Camillo visszatér 16:30 Térkép 17:00 Szeretettel Hollywoodból 17:30 Noé barátai 18:00 Gasztroangyal 19:00 Híradó 19:30 Boxutca 19:45 Forma 1 - Kanadai nagydíj 21:25 Szerencse Szombat 22:20 Ryan közlegény megmentése</p>	<p>TV1</p> <p>15:30 Borraivaló nélkül 16:00 Zöld 16:25 Mélyvízben 16:50 Tel-avivi fiatalok 17:34 Híradó gyerekeknek 18:00 Este hatkor 19:00 Rádás 19:58 Mábát 21:00 Kosárlabda 23:05 Törvény és rend 23:50 Hírek</p> <p>TV2</p> <p>06:25 Szivárványreggel 09:05 Mit szóltok hozzá? 10:05 Helyi fiatalok 10:30 A létező legfinomabb 10:55 Sütés, főzés 12:15 A család mindenek előtt 12:45 Együtt, vagy külön 13:15 Nyitott vonalak 13:45 Áldott pillanatok 14:00 Mi a helyzet? 14:30 Kíváncsiskodók 15:00 Hírek 15:45 Egyenes beszéd 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk 18:00 Hatórás vendégünk 18:50 Sztárok 19:58 Hírek 21:00 Big Brother VIP 22:45 Éjszakai élet 23:30 Sztárok</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok 06:55 Vatikáni híradó 07:15 Így szól az úr! 07:25 Sokszínű vallás 07:35 Kérdések a Bibliában 07:55 Labdarúgás 10:00 Isten kezében 10:25 Engedjétek hozzám 10:35 Katolikus krónika 11:00 Egyházak magazinja 12:00 Evangélikus mise 13:00 Híradó 13:45 Hagyaték 14:20 Sport 7 14:50 A búbos banka visszatérése 15:50 Szeleczky 100 - Áll a bál 17:30 Pécsi Ildikó köszöntése Legenda a vonaton 19:00 Híradó 19:35 Hogy volt?! Nagy Annát köszöntjük 20:30 Formai 1 - Kanadai nagydíj 23:30 WTCC 2015 Túraautó Világ bajnokság Orosz nagydíj</p>	<p>TV1</p> <p>15:30 Borraivaló nélkül 16:00 Álomvilág 16:25 Első kiadás 16:50 Tel-avivi fiatalok 17:34 Híradó gyerekeknek 18:00 Este hatkor 19:00 Rádás 19:58 Mábát 21:00 Zárt történet 22:30 Libanoni csata 23:00 Megható lelkek 23:30 Hírek</p> <p>TV2</p> <p>06:25 Szivárványreggel 09:05 Mit szóltok hozzá? 10:05 A létező legfinomabb 11:05 Sütés-főzés 11:50 Helyi fiatalok 12:45 Kneszet 13:15 Időn túl 13:45 Áldott pillanat 14:30 Kíváncsiskodók 15:45 Egyenes beszéd 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk 18:00 Hatórás vendégünk 18:50 Sztárok 19:58 Hírek 21:00 Big Brother VIP 21:30 Kedves ország 22:35 Párok 23:25 Éjszakai emberek 23:50 Az éjszaka hírei</p> <p>DUNA TV</p> <p>06:50 Hajnali gondolatok 06:55 Roma magazin 07:25 Domovina 08:25 Charly, majom a családban 09:10 Jamie 15 perces kajái 09:40 Ének az életért 10:35 A szenvedélyek lángjai 11:25 Család-barát 13:00 Híradó 13:45 Jamie 15 perces kajái 14:15 Kívánságkosár 16:20 Lola 17:10 Charly, majom a családban 18:00 Ridikül 19:00 Híradó 19:35 Don Matteo 20:35 Brown atya 21:25 Kétfény 22:25 Egy gádzsó utazása Romanisztánba <i>Nick Thorpe Európa-szerte készült sorozatának legújabb, „Küzdelem” c. epizódja</i> 23:25 Az internet veszélyei 00:15 Álcázás-megtévesztés</p>

Június 9. kedd

TV1
15:30 Borraaló nélkül
16:00 Állatmentés
16:25 Híradó gyerekeknek
16:53 Tel-avivi fiatalok
17:34 Híradó gyerekeknek
18:00 Este hatkor
19:00 Rádás
19:58 Mábát
21:00 Öt nap New Yorkban
22:00 Politika
23:00 A séf segítségével
23:50 Híradó

TV2
06:25 Szivárványreggel
09:05 Mit szoltok hozzá?
10:03 A létező legfinomabb
11:05 Sütés-főzés
11:50 Helyi fiatalok
12:45 Tengeralattjáró
13:15 Harmadik olvasat
13:45 Áldott pillanatok
14:30 Kíváncsiskodók
15:05 Megtakarítások
15:45 Egyenes beszéd
16:45 Első kiadás
17:30 Rendet teszünk
18:00 Hatórási vendégünk
18:50 Sztárok
19:58 Hírek
21:00 Big Brother VIP
22:45 Párok
23:30 Éjszakai élet

DUNA TV
06:50 Hajnali gondolatok
07:00 Srpski Ekran
07:25 Unser Bildschirm
08:00 Híradó
08:20 Charly, majom a családban
09:10 Jamie 15 perces kajái
09:40 Don Matteo
10:40 A szenvedélyek lángjai
11:25 Család-barát
13:00 Híradó
13:45 Jamie 15 perces kajái
14:15 Kíváncsiskosár
16:25 Lola
17:10 Charly, majom a családban
18:00 Ridikül

19:00 Híradó
19:35 Don Matteo
20:35 Rex felügyelő
21:25 Önök kérték
22:25 Furcsa pár 2.

Június 10. szerda

TV1
15:30 Borraaló nélkül
16:00 Engem nézzetek
16:30 Híradó gyerekeknek
17:34 Híradó gyerekeknek
18:00 Este hatkor
19:00 Rádás
19:58 Mábát
21:00 Kosárlabda
23:00 Éles kép
23:30 Híradó

TV2
06:20 A reggel világa
09:00 A nap hívása
11:00 Erről beszélünk
13:30 Biztos recept
14:30 Kíváncsiskodók
15:00 A nap hívása
16:45 Első kiadás
17:30 Rendet teszünk
18:00 Hatórási vendégünk

19:58 Híradó
21:00 Főnök inkognitóban
22:30 Bor W. Londonban
23:30 Az éjszaka hírei

DUNA TV
06:50 Hajnali gondolatok
07:00 Horvát krónika
07:25 Ecranul Nostru
08:00 Híradó
08:20 Charly, a majom
09:10 Jamie 15 perces kajái
09:35 Don Matteo
10:35 A szenvedélyek lángjai
11:20 Család-barát
13:00 Híradó
13:45 Jamie 15 perces kajái
14:15 Kíváncsiskosár
16:20 Lola
17:05 Charly, a majom
18:00 Ridikül
19:00 Híradó
19:35 Don Matteo
20:35 Párizsi helyszínelők
21:20 Szabadság tér 1989
22:20 Zsüti 100
23:15 Aranymetszés

Kránitz Balázs az ezredforduló óta dolgozik a közmédiában. A hallgatók szívébe a Közelről szerkesztő-műsorvezetőjeként lopta be magát. Idén nyáron is e műsorral járja az országot, így sokan személyesen is találkozhatnak vele.



Hétfőn egy nagyon izgalmasnak ígérkező dokumentumfilmen akadt meg a szemem. Az Internet veszélyei azért is érdekes, mert a Közelről és a Napközben című rádióműsorokban is gyakran foglalkozunk hasonló témákkal. Olyan távlati gondokról szerzünk tudomást, amire egy átlaginternetező nem is gondol. A múlt héten jártunk utána annak a hírnek, miszerint négy-öt év múlva - a jelenlegi infrastruktúra mellett - az internet a teljesítőképessége határára érhet. (Duna 23.25).

Kedden Gounod Faustja ragadta meg figyelmemet, mivel a Közelről adásával, néhány héttel ezelőtt a Tisza-tónál, ahol egy óriási vízi-színpad építését tervezik. A pódium a „természet operaházának” lesz a szentélye, s az operaturizmust szolgálja. A helyszínt szemlélve bevillant néhány népszerű operarészlet. Minden bizonyosan e népszerű francia dalművel is számolnak a szervezők (Duna 00.00).

Szó szerkesztő a Közelről
Kránitz Balázs

Heti csillagjósolás



Kos (03.21.-04.20.)

Egyszerűen fantasztikus lesz az ön előtt álló időszak! Boldog lesz, és a többi jegy szülötteivel ellentétben nem keveredik kapcsolati stresszbe, sőt, különösen jók az esélyei a szerelemre.

Bika (04.21.-05.21.)

Ezen a héten könnyen olyan érzése támadhat, hogy túl közel jönnek önhöz az embertársai, szinte a lábára lépnek, és olyan dolgokba avatkoznak bele, amihez semmi közük. Egyrészt húzza meg egyértelműen a határokat, másrészt ne legyen annyira érzékeny.

Ikrek (05.22.-06.21.)

Ennyire szép szerelmi csillagokat csak ritkán kapunk életünk során. Az ön oldalán ott áll a Vénusz is, így ön áll az első helyen, amikor a szerelmi esélyeket osztják.

Rák (06.22.-07.22.)

A Plútó vitákat és civakodásokat gerjeszt. Szerencsére önre nem jellemző a hirtelen harag vagy az ellenségeskedés, de a Mars önben is agressziót ébreszthet.

Oroszlán (07.23.-08.22.)

Úgy érezheti, mintha ólomcsizmákat viselne: nem halad előre semmilyen tennivalójával. Ha erőlteti a dolgokat, azzal csak veszélybe sodorja önmagát. Legyen türelmes, csütörtöktől minden megváltozik.

Szűz (08.23.-09.22.)

Most mély megértés uralkodik a párkapcsolatában. Partnerével, ha valóban ő a lelki társa, akkor is közel érzik magukat egymáshoz, ha 1000 kilométer választja el önöket egymástól.

Mérleg (09.23.-10. 22.)

Úgy érzi, hogy nincs vesztegetni való ideje, pedig nem sürgeti senki. Egyszerűen csak szeretne minél előbb túl lenni azon, amire már jó ideje készül. Az ön munkatempóját kevesen tudják követni, ezért számíton arra, hogy egyedül marad a feladatokkal.

Skorpió (10.23.-11. 21.)

Vegye ezt a hetet edzésnek, amikor arra „gyúr”, hogy jobbá, sikeresebbé, és keményebbé váljon. Így nézve talán könnyebben veszi az akadályokat, hisz tudja: hosszú távon sokat profitálhat a legyőzésükből.

Nyilas (11.22.-12.20.)

Fontos munkahelyi és magánéleti feladatai megoldása nem ütközik semmilyen akadályba. Mindennütt segítőkészséget és együttműködést tapasztalhat. Elképzelései simán zöld utat kapnak.

Bak (12.21.-01.19.)

Érdemes új vállalkozást indítania. Nem kell félnie attól, hogy egyedül fog maradni. A család mindenben segíti Önt, mindenki beledja, amit csak tud. Lesz ereje dönteni, és kitartása is van bőven.

Vízöntő (01.20.-02.18.)

Ön gyűlöli a kisszerűséget, főleg ha az nagyképűséggel párosul. A vitákat igyekezzen elkerülni. Ha egyik családtagja kórházi kezelésre szorul, tegye félre a haragját, és mindenképpen látogassa meg!

Halak (02.19.-03.20.)

Uralkodó bolygója kellemetlenül kapcsolódik a Neptunuszhoz és a Merkúrhoz, ez a hét első felében nehézségeket okozott Önnek a magánéletben és amunkában is. Ahogy a Neptunusz elhagyja ezt a fényszöveget, egyre erősebben érzi majd, hogy milyen szerencsés és boldog ember is ön.

A TELEVÍZIÓK MŰSORSZERKESZTŐSÉGEI FENNTARTJÁK A JOGOT, HOGY ELŐZETES BEJELENTÉS NÉLKÜL VÁLTOZTASSANAK MŰSORRENDJÜKÖN!
A **Kol Jisráel** magyar adását élőben, izraeli idő szerint 21 óra 45 perctől 22 óráig sugározzák a héber nyelvű „Reka” adón, a legjobb minőségben. Meghallgatható a rádiókészülékek ultrarövidhullámú (FM) sávjában, az alábbi frekvenciákon:
Észak- és Középső-Galilea - FM 88.5, Észak-Izrael és Cfát környéke - FM 94.4, Haifa peremvidéke - FM 88.8, Haifa belvárosa - FM 93.7, Haifától délre - FM 101.3, Netanja és a Jordán völgye - FM 104.8, Tel-Aviv és környéke - FM 101.3, Jeruzsálem - FM 101.3, Beér-Seva - FM 107.3.
Az adás interneten is követhető: a <http://www.intkolisrael.com> címen. A kábeltelevíziós hálózatokon is meghallgatható: HOT 312-es csatorna, YES 748-as csatorna.

GYERTYAGYÚJTÁS

2015. június 5.
5775. sziván 18.

Gyertyagyújtás:

Jeruzsálem 19:06
Tel-Aviv 19:22
Haifa 19:15

A szombat kimenete:

2015. június 6.
5775. sziván 19.

Jeruzsálem 20:24
Tel-Aviv 20:27
Haifa 20:249

BEHÁALOTCHÁ

VALUTAÁRFOLYAMOK

USA dollár 3,8620 sekel
Euro 4,2571 sekel
Angol font 5,8851 sekel
Svájci frank 4,1071 sekel

ÚJ KELET FÜGGETLEN HETILAP

Főszerkesztő:

Erős-Hajdu Szilvia

Felelős kiadó:

Chaia és Georg Edri

Eheti számunk szerzői:

Avi ben Giora
Balázs Ibi
Breuer Péter
Halmos László
Halmos Sándor
dr. Kende György
Krasznai Éva
Nagy Timea
Peer Gideon
Róna Éva
Sándor Judit
Schnapp Lea
Singer Arje
Surányi J. András
Tarr Miriam

Tördelés:

Sly Design

A szerkesztőség címe:

49450 Petah Tikva
Tsirlson 25.

Tel: 052/7265-631

e-mail: ujkelet@gmail.com

Hirdetés és előfizetés:

050/534-5041

Nyomda:

Hádfusz Hechadás Ltd.
A szerkesztőség nem felel
a hirdetések tartalmáért.
Kéziratokat nem őrzünk
meg és nem küldünk vissza.

„MINISZTER ÚR, NEM VAGYUNK IRÁNBAN”

A rövidnadrág-viselés jogáért küzdenek az izraeli középiskolás lányok. Levelet írtak az oktatási miniszternek.

A májustól októberig tartó 30 fok körüli hőségben fiú osztálytársaikhoz hasonlóan ők is rövidnadrágban akarnak iskolába járni, azonban ezt a legtöbb nem vallásos középiskola szabályzata is tiltja, ezért a lányok országszerte tiltakozó akciókba kezdtek egyenlőséget követelve maguknak. Egy diák a Háárec című izraeli újságnak elmondta, iskolájában azzal indokolták a sort tilalmát, hogy „az elvonja a tanárok figyelmét, és zavarja őket a koncentrációban”.

Egy Tel-Aviv melletti iskolában a rövidnadrágos lányokat nem akarták beengedni egy fontos felmérés megírására, de a fiú tanulók melléjük álltak, így végül egyórás késéssel megkezdtek dolgozni.

A kamaszok elsősorban a közösségi médiában folytatják a nemi megkülönböztetés elleni harcukat. A tiltakozó fényképeken az izraeli lányok olyan feliratokkal láthatók, mint a „ne bennünket tanítsa-

tok öltözködni, hanem őket uralkodni magukon”. Ennek ellenére több iskolából hazaküldték a szabályokat megsértő bakfisokat, akik válaszul az interneten szervezkedve elhatározták, hogy öltözködési szabadságot és nemi egyenlőséget követelve június 16-án az egész országból a parlament elé vonulnak tüntetni.

Több tucat diák levelet írt Naftali Benet oktatási miniszternek, és azonnali beavatkozást sürgettek a nemi egyenlőség biztosítására az öltözködési szabályokban. „Kitiltanak minket az órákról, sőt hazaküldenek az iskolából azzal az indokkal, hogy eltereljük a fiúk figyelmét. Miniszter úr, ez itt nem Irán!” - írják a tiltakozás Facebook-oldalára feltett levélben, amelyre eddigre nem kaptak választ.

Az izraeli iskolaigazgatók szövetsége ugyanakkor határozatot hozott, amit az ügy horderejére való tekintettel az esti tévéhíradó is bejelentett. A dokumentum szerint minden iskola maga dönthet a nadrághosszról, de annak azonosnak kell lennie a fiúk és a lányok esetében.

MTI

11 NAP BÖRTÖN EGY DISZNÓHÚSOS SZENDVICS MIATT

A múlt héten 11 nap börtönbüntetésre ítélték egy Amerikából érkezett egyedül álló katonát, amiért disznóhúsos szendvicset evett a hadsereg egyenruhájában, és ezzel megsértette a katonaság kóser ételre vonatkozó szabályát, írja az MTI.

A katona családja a médiához fordult segítségért, majd az ügy a védelmi miniszterhez is eljutott. Később enyhítették

a katona büntetését, akit börtön helyett egy katonai támaszponton zártak el, majd a média nyomására teljesen megszüntették az eljárást.

A katona az Egyesült Államokból költözött nemrégiben Izraelbe, és állítólag nem volt tisztában a katonák étkezésére vonatkozó szabályokkal.

MTI

Budapesten a Saul fia alkotói

Múlt heti számunkban már olvashattak a Saul fia című magyar filmmel kapcsolatos nagy sikerről. Lapzártánk után találkozott a magyar sajtó képviselőivel Nemes Jele András a film rendezője és stábjja. Jellemző volt a sajtó érdeklődésére, hogy rekordlétszámú fotós és újságíró jelent meg Budapest egyik legnevesebb filmszínházába a Corvin moziba. A téma nem is lehetett más, mint a film elkészítésének gondolatától a megvalósításáig milyen buktatókon kellett megbirkóznuk. A szimpatikus rendező a kezdettől a befejezésig ecsetelte a film elkészítésének legfontosabb fázisait a forgatókönyvtől, a szereplők kiválasztásáig valamint a filmhez szükséges hanganyag megválasztásáig a történéseket.

A film témája ma már mindenki előtt ismert és nagyon is időszerű még hetven évvel a holokauszt után is. A film

hangmérnöke Zányi Tamás ismertette a hanganyag fontosságát amely jelentős mértékben segítette a film magas elismerését, hiszen ezért a kiemelkedő munkáért Vulcain díjat kapott.

Az egyes személyekhez intézett kérdések közül megemlézték az egyik szélsőjobb oldali képviselőnk elhíresült mondatát, amelyben tagadja a holokausztot. A kérdező újságíró megkérdezte Nemes Jele Andrást, hogy ismeri e az illetőt? Válasza nagyon rövid volt: Nem Ezt a választ viszont megtapsolták.

Sipos Gábor producer a film forgalmazása kapcsán megemléztette, hogy 48 ország már megvette a forgalmazási jogot, többek között Izrael is. Így Izraelben az Orlando filmforgalmazó cég által kerül majd a mozikba.

Lévai György / Budapest



BRUCHIM
HABAIM!

46 millió dolláros csomagot hagyott jóvá az Izraeli Kabinet, amivel az Európából érkező bevándorlók letelepedését szeretnék támogatni - adta hírül a Haaretz. A döntés értelmében több ezer európai zsidó bevándorlóra számíthatunk a következő évben, elsősorban Ukrajnából, Franciaországból és Belgiumból.

A költségvetésből elkülönített összeggel részben az országba érkezők számára szervezett héber nyelvtanfolyamokhoz, speciális hivatali ügyek intézéséhez és egyéb társadalmi, munkaügyi szolgáltatások finanszírozásához szeretnének hozzájárulni az izraeli döntéshozók.

Netanjahu hangsúlyozta, hogy a zsidók elleni terrorhullám várhatóan folytatódni fog Európában, ami miatt fontos, hogy Izraelben találjanak menedéket. „A zsidók minden országban biztonságra vágnak, de mi azt üzenjük zsidó testvéreinknek, hogy Izrael az otthonotok” - mondta vasárnap az kormányfő.

A Bevándorlók Befogadásáért Felelős Minisztérium adatai szerint az előző évben rekord számban érkeztek zsidók Franciaországból Izraelbe. Az 2013-as évhez képest kétszer annyian, összesen 6 658 fő telepedett le az országban. Ukrajnából pedig a két évvel előtti adatokhoz képest háromszor annyian, 5 921-en döntöttek az alijázás mellett tavaly.

Erős-Hajdu Szilvia

Ha bármely városban nem talál Új Keletet, hívja a BÁR céget, ahol megmondják, **HOL KAPHATÓ AZ ÚJSÁG**
Telefon: 03-607-0707